



AUFs arbeidslivsprogram

Sentralstyrets innstilling

Vår visjon er at enkeltmennesker sammen skal skape et fritt og rettferdig samfunn, hvor økologi settes foran økonomi, og menneskelige verdier foran materiell velstand.

Innholdsfortegnelse:

Å bygge landet for framtida.....	3
1. En åpen dør til arbeidslivet	4
1.1. Arbeid til alle	4
1.2. Unge i lære	6
1.3. Åpen rekrutteringskultur	7
1.4. Arbeid er nøkkelen til god integrering	8
1.5. NAV	9
1.5.1. NAV ung	11
2. Et trygt arbeidsliv	12
2.1. Arbeidsmiljøloven	12
2.2. Arbeidslivskriminalitet	13
2.3. Vern på arbeidsplassen	15
2.4. Useriøse ansettelsesforhold	16
2.5. Søndagsfri	17
2.6. Overvåkning og ytringsfrihet i arbeidshverdagen	18
2.7. Et feministisk arbeidsliv	19
2.7.1. Foreldrepermisjon	19
2.7.2. Kontantstøtte.....	21
2.7.3. Kvinner i lederstillinger	21
2.7.4. Ufrivillig deltid	22
2.7.5. Likelønn	23
2.8. Et inkluderende arbeidsliv	23
3. Morgendagens arbeidsliv	26
3.1. Livslang læring	26
3.2. Næringsutvikling	27
3.3. Brukerdrevet innovasjon	29
3.4. Delingsøkonomi.....	31
3.5. Et grønt næringsliv.....	32
3.5.1. Transport og infrastruktur	34
3.5.2. Energi.....	34
3.5.3. Land og skog.....	35
3.5.4. Hav og maritimt	37
3.5.5. Turisme og kultur.....	39
4. Rettferdig omfordeling.....	40
4.1. Pensjon.....	40
4.2. Skatt som utjevner forskjeller.....	42
4.2.1. Finansskatt	43
4.2.2. En ny arveavgift.....	43
4.2.3. En rettferdig skatt på bolig og eiendom.....	44
4.2.4. Et grønt og solidarisk skattesystem	45

1 **Å bygge landet for framtida**

2 Sosialdemokratiet handler om like muligheter. Alle mennesker er like mye verdt, og
3 alle har noe å bidra med. Grunnprinsippet om å gjøre sin plikt og kreve sin rett
4 handler ikke bare om at alle skal bidra, men troen på at alle kan bidra. Politikken må
5 legge til rette for alle mennesker – også i arbeidslivet.

6

7 Den norske modellen bygger på AUF og sosialdemokratiets grunnleggende ide om
8 like muligheter for alle, om tillitt og samarbeid. De store oppgavene løser vi best
9 sammen, og morgendagens arbeidsliv skaper vi best sammen. Trepertssamarbeidet
10 og den norske modellen er grunnmuren i arbeidslivet, og gir oss et trygt fundament
11 for framtida.

12

13 Trygge mennesker skaper mer. Derfor vil AUF verne om den norske modellen, basert
14 på gjensidig tillit mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, partene i arbeidslivet og
15 politikerne. Trepertssamarbeidet, en sterk offentlig sektor og aktivt statlig eierskap er
16 den norske modellen. I møte med nye utfordringer er vi helt avhengig av disse
17 verktøyene. Morgendagens arbeidsliv vil stille stadig tøffere krav til kompetanse,
18 omstilling og innovasjon. Vi skal møte framtida med et arbeidsliv med plass til alle,
19 anstendig lønns og arbeidsvilkår og et sikkerhetsnett som tar oss imot om vi faller. Et
20 arbeidsliv som ikke diskriminerer på bakgrunn av etnisitet, tro kjønn eller tilhørighet.

21

22 Et samfunn med små forskjeller mellom folk, høy grad av tillit og like muligheter
23 skapes kun gjennom høy sysselsetting, et inkluderende arbeidsliv og et progressivt
24 skattesystem. AUF ønsker et rettferdig skattesystem som utjevner forskjeller og
25 fremmer en vekst som ikke ødelegger kloden eller nærmiljøet.

26

27 For AUF vil arbeid til alle være jobb nummer 1. Ikke bare fordi at det handler om
28 statens inntekter og utgifter, men fordi at det handler om menneskers rett og frihet til
29 å bestemme over eget liv. Det handler om menneskeverdet. Det er sosialdemokrati i
30 praksis.

31

32 AUF tror på framtida. Vi skal sammen møte vår tids største utfordring – klimakrisa,
33 gjennom å bygge et grønt næringsliv. Den norske modellen skal være fundamentet
34 når vi bygger landet for framtida.

35 **1. En åpen dør til arbeidslivet**

36 *Arbeid er nøkkelen. Både til sterke og frie individer, trygge familier og til et godt samfunn.*
37 *Skal vi sikre verdiskapingen og betale for velferden i framtiden - trenger vi flest mulig i*
38 *jobb. Derfor har arbeid til alle alltid vært Arbeiderpartiets viktigste sak*
39 *- Martin Kolberg, 2011*

40

41 Den norske velferdsmodellen bygger på prinsippet om at alle skal yte etter evne og få
42 etter behov. Stor yrkesdeltakelse og universelle ordninger legger fundamentet for et
43 produktivt arbeidsliv. For at alle skal kunne bidra, må arbeidslivet være inkluderende
44 og rettferdig. Det innebærer at alle i yrkesaktiv alder har reelle muligheter til å delta i
45 arbeidslivet, diskrimineringsfritt og under trygge arbeidsvilkår. Den norske modellen
46 er avhengig av høy deltagelse i arbeidslivet, og skal vi lykkes med dette, er det viktig
47 at færrest mulig står utenfor. Arbeidslivet er også en viktig arena for
48 samfunnsdeltakelse og integrering, og bør utformes på en måte som inkluderer flest
49 mulig fra alle deler av samfunnet.

50

51 Mange opplever å stå ufrivillig utenfor arbeidslivet, med manglende mulighet til å
52 utnytte sine evner. Et slikt utenforskap er ikke bare tap av arbeidskraftressurser, men
53 også en svært krevende livssituasjon for de menneskene det gjelder. Årsakene til
54 situasjonene kan være komplekse. Enten det gjelder mennesker med nedsatt
55 funksjonsevne, tidligere sykemeldte eller mennesker som nylig har kommet til Norge,
56 må fokuset være på menneskene og kvalifikasjonene, ikke de eventuelle
57 begrensningene. Gjennom kompetanseheving og økonomiske incentiver, kan vi bidra
58 til at flere får en jobb å gå til.

59

60 Den norske velferdsstaten kommer under mer press jo flere som står uten arbeid. I et
61 arbeidsliv i rask forandring, er det viktig at omstillinger skjer sømløst, slik at flest
62 mulig kommer raskt i arbeid. Slik minimerer vi både presset på velferdsstaten og
63 utnytter de menneskelige ressursene best.

64

65 **1.1. Arbeid til alle**

66 Over flere år har vi sett stor arbeidsledighet i Europa. I Norge er det spesielt noen
67 sektorer som lett påvirkes av svingninger i verdensmarkedet. Økende arbeidsledighet
68 må møtes med en aktiv stat, og ulike tiltak for de ulike gruppene som mister jobben.

69 Ett verktøy er permitteringsregelen som skal være enkel å endre i tider med stigende
70 arbeidsledighet. AUF mener at vi må fremskynde planlagte byggeprosjekter for å øke
71 etterspørselen og aktiviteten i arbeidsmarkedet. Forserjing er et viktig verktøy i tider
72 med lav etterspørsel og fremskynder arbeid og viktig infrastruktur Norge uansett
73 trenger.

74

75 Det er de unge som først mister jobben når kriser rammer. Vi må ha egne tiltak rettet
76 mot ungdomsledighet som treffer denne gruppen. Mange av de som blir
77 arbeidsledige kan komme i jobb gjennom å fullføre videregående og gjennom studier,
78 enten alene eller kombinert med andre tiltak. Systemet må legges opp på en måte
79 som ikke straffer å bygge på kompetansen sin. Det må gjøres enklere å kombinere
80 både sosialhjelp og dagpenger med å fullføre videregående og studere.

81

82 **AUF vil:**

- 83 • At målet i arbeidspraksis skal være varig yrkesdeltakelse, ikke kun en rask
84 inngang til arbeidslivet.
- 85 • AUF vil at det i vanskelige tider skal være enkelt å endre og utvide
86 permitteringsregelverket, som et virkemiddel mot arbeidsledighet
- 87 • Et rullerende permitteringsregelverk som hindrer at de med lavest ansiennitet
88 automatisk må ut i hele permitteringsperioden
- 89 • Plugge gamle oljebrønner
- 90 • Framskynde planlagte rehabiliterings – og byggeprosjekter i perioder man
91 trenger å øke aktiviteten i arbeidsmarkedet
- 92 • Statlig investere i infrastruktur og byggeprosjekter som gir arbeidsplasser
- 93 • Åpne for at det skal være mulig å omskolere seg på dagtid når man mottar
94 dagpenger
- 95 • At det skal være mulig å fullføre videregående skole samtidig som man går på
96 dagpenger
- 97 • Gjøre dagpengeregelverket enklere for sosialhjelpsmottakere til å kunne ta
98 studiepoeng eller gå på fagskole uten å miste sin støtte.
- 99 • Opprette fagskoleplasser hvor personer med en utdanning innen petroleum
100 kan få vridd sin utdanning mot fornybar.
- 101 • Øremerke midler til flere tiltaksplasser

102 • Ungdomsgarantien innføres opp til 35 år, slik at alle i aldersgruppen har rett
103 på utdanning eller arbeid innen 3 måneder.

104 • Opprette 100 000 klimajobber

105

106 **1.2. Unge i lære**

107 Muligheten for å fullføre utdanning er en forutsetning for å få innpass i arbeidslivet.
108 Flere og flere arbeidsplasser stiller høye krav til kompetanse. Unge som skal inn i
109 fremtidens arbeidsmarked må inneha den nødvendige formelle kompetansen som
110 næringslivet etterspør for å skape fremtidens verdier. Ungdommer som velger en
111 fagutdanning, må derfor få muligheten til å fullføre sine utdanningsløp. AUF mener
112 at opplæring i større grad må tilpasses enkeltmennesket. Slik stimulerer man til varig
113 yrkesdeltakelse, og ikke bare en rask inngang til arbeidslivet.

114

115 Dagens ordning med VG3 i skole for de elevene som ikke får læreplass fungerer ikke
116 optimalt, og altfor mange faller ut. AUF mener denne ordningen må endres til et
117 tilbud om 2-årig praksisbasert yrkesopplæringstilbud i regi av skolen med sikte på
118 fag-/svennebrev.

119

120 AUF vil:

121 • Stille krav til kommunene om å årlig tilby minst en læreplass per 500
122 innbygger

123 • Kompensere bedriftene for å ta inn lærlinger som har særskilte utfordringer

124 • At det legges bedre til rette for ulike utdanningsløp i fagutdanningen

125 • At det ved offentlige anbud stilles krav om at de som får anbudet er aktive
126 lærebedrifter

127 • At deler av kostnadene til læreplasser skal finansieres gjennom et fond som
128 alle virksomheter innenfor de ulike bransjeområdene må bidra til

129 • Øke lærlingtilskuddet tilsvarende det en skoleplass koster

130 • At alle fylker skal ha et elev- og lærlingombud

131 • Innføre lærlingeråd i alle fylker etter modell fra Sør-Trøndelag

132 • Ha lovfestet rett til læreplass

133 • Overføre TAF-modellen til andre yrkesfag

- 134 • Gi folk med fagbrev retten til å ta høyere utdanning innenfor sitt
135 kompetanseområde
- 136 • Arbeide for å heve den pedagogiske og faglige kompetansen i lærebedriften
137 slik at lærlingens rettigheter i opplæringsloven blir ivaretatt, og kvaliteten i
138 opplæringen styrkes
- 139 • Arbeide for å sikre erstatning ved yrkesskader/yrkessykdom for studenter og
140 elever under praksisperioden
- 141 • Arbeide for at alle lærlinger sikres rabattordninger i kollektivtrafikken
- 142 • Gi økte midler til opplæringskontoret for å jobbe opp mot bedrifter med
143 lærlingeplasser

144

145 **1.3. Åpen rekrutteringskultur**

146 En åpen ansettelses- og personalkultur er nødvendig for at flere inkluderes i
147 arbeidslivet. Det må derfor jobbes med målrettede tiltak mot marginalisering. Dagens
148 IA-avtale (inkluderende arbeidsliv) gir arbeidsgivere skreddersydde løsninger for
149 arbeidstakere med begrenset arbeidsevne. Ved å inngå IA-avtale oppnår bedriftene et
150 mer inkluderende arbeidsmiljø, noe som bør være et mål for alle virksomheter.

151 For noen utenfor arbeidslivet er diskriminering i selve ansettelsesfasen en del av
152 barrieren, og hindrer innpass i arbeidslivet. Inkluderende utforming av
153 stillingsannonser og jobbintervju er viktige grep for å hindre diskriminering på
154 bakgrunn av faktorer som etnisitet. Anonyme jobbsøknader er et virkemiddel som
155 kan anvendes. En ISF-rapport fra 2012 viser at et utenlandsk klingende navn minker
156 sannsynligheten for å bli innkalt til jobbintervju med 25 prosent. Å anonymisere
157 jobbsøkeren til ID-numre vil føre til økt kvalifikasjonsfokus ved utvelgelse av
158 kandidater.

159

160 Samfunnsgevinsten ved å ansette mennesker som har stått utenfor arbeidslivet er
161 stor. Det er behov for flere tiltak og økonomiske incentiver enn det som ligger i
162 dagens IA-avtale. Incentivene må kunne føre til reell mulighet til arbeid. Utover
163 omdømmebygging og det moralske ansvaret bedriftene besitter, skal det lønne seg
164 økonomisk å ansette mennesker som har stått utenfor arbeidslivet over en lenger
165 periode. Dette er kortsiktige virkemidler som på lengre sikt øker skatteinntektene i
166 form av at flere mennesker får tettere tilknytning til arbeidsmarkedet. Totalt sett vil

167 samfunnsgevinsten og skatteinntektene som oppnås kunne bli større enn tapt
168 avgiftsinntekt.

169

170 AUF vil:

171 • Gi økonomiske tilskudd til bedrifter som fast ansetter mennesker som har stått
172 utenfor arbeidslivet i mer enn ett år

173 • At utforming av stillingsannonser i det offentlige skal være inkluderende

174 • At all offentlig virksomhet går i front ved å innføre anonyme jobbsøknader

175 • Det arbeides for at alle virksomheter skal ha IA-avtale

176 • Alle i arbeidsutprøving skal få støtte på arbeidsplassen gjennom fadderordning

177

178 **1.4. Arbeid er nøkkelen til god integrering**

179 Yrkesdeltakelsen for innvandrere som kommer som flyktninger eller gjennom
180 familiegjenforening er lav i forhold til andre grupper. Motivasjon er ofte ikke en
181 hindring, men manglende språkferdigheter, diskriminering og liten eller ikke
182 godkjent kompetanse. Arbeid er nøkkelen til god integrering, men en utfordring er at
183 arbeidstillatelse ikke gis før bosetting. AUF ønsker at flere innvandrere kommer ut i
184 arbeid raskere, men dette skal ikke gå på bekostning av arbeidstakeres rettigheter og
185 lønnsdannelse. AUF mener lik lønn for likt arbeid er et ufravikelig prinsipp.

186

187 Det må være et mål at alle får brukt sin kompetanse i arbeidslivet, eller får
188 muligheten til kompetanseheving for å komme seg ut i arbeidslivet. Kartlegging av
189 kompetanse må gjøres i asylmottakene, og kommunene må ha tilstrekkelige ressurser
190 til å gjennomføre dette på en effektiv måte. Vurdering og eventuell godkjenning av
191 utenlandsk fagopplæring eller – utdanning må foregå raskere enn i dag.

192

193 Norskopplæring er viktig for å komme inn i arbeidslivet. AUF vil yrkesrette og styrke
194 retten norskopplæringen til 300 timer. Samtidig må flyktninger med opphold, som
195 venter på bosetting, sikres mulighet til å fortsette sin opplæring. Personer som er i
196 introduksjonsprogrammet må tillates å arbeide uten at store deler av stønaden faller
197 bort.

198

199 AUF vil:

- 200 • At det raskt kartlegges kompetanse for å avdekke ferdigheter for generell
201 studiekompetanse
- 202 • Etablere korte utdanningsløp ved utdanningsinstitusjoner for norsk
203 autorisasjon dersom eksisterende utdanning av praktiske årsaker ikke kan
204 godkjennes
- 205 • Gi mer ressurser til NOKUTs generelle godkjenningsordning og deres arbeid
206 med vurdering av flyktningers kompetanse
- 207 • Åpne for muligheten for bruk av praksisplasser til å dokumentere kompetanse
- 208 • At flyktninger og asylsøkere får beholde en større andel av stønaden når de
209 arbeider ved siden av introduksjonsprogrammet
- 210 • At asylsøkere gis midlertidig arbeidstillatelse, så lenge identitet er
211 sannsynliggjort
- 212 • Yrkesrette og styrke retten norskopplæring til 300 timer
- 213 • At man skal ha rett på norskopplæring når man går på tiltakspenger og i praksis
- 214 • At det skal være mulig å ta norskkurs på dagen selv om du er arbeidssøkende

215

216 **1.5. NAV**

217 NAV er vårt viktigste verktøy for å hjelpe mennesker ut i jobb. Uavhengig av om du er
218 langtidsledig, søker sosialhjelp eller er varig uføretrygdet skal NAV oppleves som et
219 trygt sted å komme, og du skal møte ansatte som ser deg som et helt menneske. AUF
220 tror på tillit fremfor ensidig fokus på måling og ønsker derfor å gjennomføre en
221 tillitsreform i NAV-systemet, der man avskaffer mange av de kvantitative målene og
222 erstatter det med helhetlig tankegang rundt brukerne. AUF mener at tett og
223 individuell oppfølging gir større motivasjon for å komme ut i arbeid enn kutt i
224 stønader uten faglige begrunnelser og resultater som viser effekt.

225

226 Arbeidsavklaringspenger (AAP) er en ytelse man kan gå på i opptil fire år, mens man
227 finner ut av arbeidsevne. Andelen som kommer i jobb etter AAP er lav. AUF mener
228 fire år er for lang tid å bruke på å finne ut om noen kan arbeide eller ikke, og det er
229 for lenge å sette livet sitt på vent. De NAV-ansatte som jobber med AAP har også for
230 mange klienter til å kunne følge opp hver enkelt på en ordentlig måte. AUF mener at
231 tiden man kan gå på AAP må kortes ned, antall klienter per saksbehandler må senkes
232 og at ungdom skal følges opp i NAV ung selv om de går på AAP.

233

234 AUF mener det skal være rom for at også mennesker som ikke kan arbeide fullt skal
235 få arbeide så mye de klarer. Vi ønsker at graderte trygdeytelser skal være
236 hovedregelen. Å fokusere på muligheter og ressurser fremfor problemer, og finne
237 gode løsninger som gjør at restarbeidsevnen blir utnyttet så godt som mulig, er et
238 gode både for den enkelte og samfunnet.

239

240 Mange som sykemeldes kan jobbe noe med riktig tilpasning på arbeidsplassen.
241 Fastleger, NAV og arbeidsgiver kan mange ganger samarbeide godt om å finne gode
242 tilpasninger som gjør at den enkelte ikke trenger å være 100 % sykemeldt. AUF vil at
243 en samtale mellom fastlege, arbeidsgiver og NAV skal være en hovedregel når man
244 etter to uker fremdeles er sykemeldt.

245

246 AUF har en grunnleggende tro på at alle mennesker kan og ønsker å bidra til
247 samfunnet. AUF ønsker derfor prøveprosjekt i utvalgte kommuner, med kommunen
248 som arbeidsgiver for alle som mottar passive ytelser og ikke er i jobb etter modell fra
249 Frisch-senteret. På denne måten kan flere aktiveres i regi av kommunen og bidra i
250 størst mulig grad for samfunnet, til tross for utfordringer knyttet til arbeidsevne

251

252 AUF vil:

- 253 • Gjennomføre en tillitsreform i NAV-systemet
- 254 • Fjerne "målekortet" som styringsverktøy i NAV og redusere de kvantitative
255 målemekanismene
- 256 • At mottakere av AAP med psykisk sykdom skal ha rett og plikt til å motta
257 behandling
- 258 • Gjennomgå sykemeldingsordningen med mål om bedre samarbeid mellom
259 fastleger, arbeidsgiver og NAV om langtidssykemeldinger
- 260 • Senke grensen for AAP fra fire til to år og overføre frigjorte midler til NAV ung
- 261 • Sette et lavere tak for antall klienter for ansatte som jobber med AAP for å
262 oppnå tettere oppfølging
- 263 • At du ikke mister retten til jobben din selv om du har vært sykemeldt i mer
264 enn ett år
- 265 • At det skal være mulig å kombinere trygd og arbeid i en overgangsperiode hvor
266 man er på vei tilbake til arbeidslivet

- 267 • At gradering skal være hovedregelen innenfor trygdeytelser
- 268 • Øke kompetansen og ressursene i de lokale NAV-kontorene for å følge opp
- 269 mennesker med nedsatt funksjonsevne
- 270 • Iverksette prøveprosjekt i utvalgte kommuner med inntektssikring gjennom
- 271 arbeid i regi av kommunen, etter modell fra Frischsenteret
- 272 • At aktivitet skal være hovedregelen for alle sosialhjelpsmottakere under 30 år.
- 273

274 **1.5.1. NAV ung**

275 Ungdom og unge voksne lever ofte hurtige og skiftende liv. Samtidig er ungdom en
276 sårbar gruppe i arbeidslivet som kan ha vanskelig for å få innpass i arbeidsmarkedet.
277 I denne gruppen er det avgjørende at NAV kommer raskt på banen. Ungdom som
278 kommer inn i NAV-systemet skal ikke måtte vente. De skal møtes av egne
279 ungdomskonsulenter med god tid og få klienter. AUF ønsker et eget NAV ung med
280 kortere saksbehandlingstid og tett, ukentlig oppfølging. Å få unge ut i jobb må være
281 en prioritert oppgave ved alle NAV-kontor. Ungdom må også prioriteres til kurs og
282 tiltaksplasser.

283

284 AUF vil:

- 285 • Innføre et eget NAV ung
- 286 • At unge under 30 år, uavhengig av ytelse, blir fulgt opp av
- 287 ungdomskonsulenter i NAV ung
- 288 • At boligveiledere som hjelper med boligsituasjonen skal være en del av NAV
- 289 ung
- 290 • At unge prioriteres til tiltaksplasser
- 291 • At NAV ung kobles inn i saker gjennom barnevernet, psykiatrien og andre
- 292 instanser der det er aktuelt
- 293 • Videreføre NAV i skolen og ha gode koblinger mellom NAV i skolen og NAV
- 294 ung
- 295

296 **2. Et trygt arbeidsliv**

297 «Vår oppgave som politikere er å bygge trygge dansegulv, slik at enkeltmenneskene kan få
298 danse sine egne liv» - Tage Erlander

299

300 Det norske arbeidslivet bygger på små forskjeller, samarbeid og tillit. På
301 arbeidsplassen har vi korte avstander, flate strukturer og små forskjeller mellom
302 arbeidstaker og arbeidsgiver. Denne organiseringen skaper god kommunikasjon og
303 gir raske og effektive beslutningsprosesser. Hverdagen og virkeligheten på gulvet
304 overføres raskt til skrivebordet til sjefen, noe som skaper et innovativt og
305 omstillingsdyktig arbeidsliv.

306

307 AUF mener at høy tillit mellom mennesker, både på jobb og sosialt, er limet i den
308 norske modellen. Trygge mennesker skaper mer. Noe av vårt fremste
309 konkurransefortrinn er den norske arbeidstakerens trygghet i arbeidslivet til å tørre å
310 tenke nytt og tørre å feile. Mennesker som frykter for arbeidsplassen sin skaper
311 mindre. AUF ønsker et innovativt, omstillingsdyktig og sterkt arbeidsliv, og den
312 norske modellen og tilliten på arbeidsplassen er helt avgjørende for å sikre dette i
313 fremtiden.

314

315 **2.1. Arbeidsmiljøloven**

316 Arbeidsmiljøloven er fundamentet for å sikre et godt arbeidsmiljø som gir trygghet
317 mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og gir trygge ansettelsesforhold. Loven skal
318 være en vernelov, samt at den skal legge til rette for partssamarbeid. Arbeidstakernes
319 ansettelsesvern, reelle medbestemmelser, forutsigbarhet for egen hverdag og
320 varslingsmuligheter på arbeidsplassene skal ivaretas gjennom loven. En lov med så
321 stor betydning for samfunnet skal baseres på kunnskap, forskning og fakta.

322

323 AUF mener at arbeidsmiljøloven må revideres og utvikles i takt med morgendagens
324 utfordringer og muligheter. Forutsigbarhet og trygghet for arbeidstaker skal være
325 grunnleggende prinsipper i en ny og opprustet arbeidsmiljølov. Faste ansettelser skal
326 være hovedregelen og bruk av midlertidighet skal begrenses. Midlertidige stillinger
327 fører ikke til flere arbeidsplasser, men kun til at flere mennesker jobber midlertidig.

328

329 Kollektivsøksmålsrett er et viktig tiltak for å motvirke sosial dumping og sikre
330 likebehandling av lønns- og arbeidsvilkår for innleide arbeidstakere. En innføring av
331 dette vil bety et fremskritt i kampen mot sosial dumping.

332

333 AUF vil:

- 334 • At faste ansettelse fortsatt skal være hovedregelen i arbeidslivet
- 335 • Innføre kollektiv søksmålsrett for å stanse ulovlig bruk av vikarer og
336 midlertidige ansatte
- 337 • Arbeide for at bestemmelsene i arbeidsmiljøloven som omhandler varsling må
338 tydeliggjøres og følges opp, slik at varsler blir ivaretatt
- 339 • Tilrettelegge for at arbeidet med et inkluderende arbeidsliv bedres
- 340 • Arbeidsmiljøloven bør gjennomgås og styrkes for morgendagens utfordringer
- 341 • Arbeide for at alle som er ansatte i bemanningsselskaper skal omfattes av
342 garantilønn mellom oppdrag
- 343 • At alle oljearbeidere på norsk sokkel skal komme inn under arbeidsmiljøloven
- 344 • At tjenestemannsloven skal fortsatt sikre et sterkt stillingsvern for statlig
345 tjenestemenn og legge til rette for gode omstillingsprosesser i staten.
- 346 • Begrense statens adgang til midlertidig ansettelse gjennom en skjerping av
347 tjenestemannsloven.

348

349 **2.2. Arbeidslivskriminalitet**

350 Kampen mot sosial dumping og for likeverdige vilkår for alle som arbeider i Norge er
351 en av de viktigste innen norsk arbeidsliv. AUF vil kjempe mot useriøse aktører som
352 bedriver arbeidslivskriminalitet og sosial dumping.

353

354 Lov om allmenngjøring av tariffavtaler er et viktig verktøy for å sikre at utenlandske
355 arbeidstakere har et minimum av rettigheter når de jobber i Norge. Flere av
356 myndighetenes virkemidler mot sosial dumping forutsetter at tariffavtaler er
357 allmenngjort. AUF vil arbeide for at dokumentasjonskravet i allmenngjøringsloven
358 blir tatt bort, slik at loven lar seg bruke av fagbevegelsen som et viktig virkemiddel i
359 kampen mot sosial dumping.

360

361 Arbeidsinnvandring har tilført sårt tiltrenget arbeidskraft til norsk bedrifter, men har
362 også ført til lavere lønnsvekst, lavere produktivitet og økte lønnsforskjeller i deler av
363 det norske arbeidslivet. Et mottrekk mot denne utviklingen er å styrke og håndheve
364 norsk lov, styrke samarbeidet mellom statlige institusjoner og skape bevissthet rundt
365 problemstillinger knyttet til offentlige innkjøp.

366

367 Vi ser at arbeidstilsynet ikke har tilstrekkelig kapasitet per dags dato til å avsløre alle
368 tilfeller av sosial dumping og annen arbeidslivskriminalitet. Derfor mener AUF at
369 arbeidstilsynet må styrkes og gis tilstrekkelige verktøyer og muligheter for å sikre et
370 trygt anstendig arbeidsliv.

371

372 AUF vil:

- 373 • At dokumentasjonskravet i allmenngjøringsloven forenkles
- 374 • Arbeide for at kontraktskjeden reduseres til et minimum av underleverandører
- 375 • Innsynsrett og solidaransvar utvides til å gjelde, uavhengig av allmenngjøring
- 376 • Kjempe mot at enkeltmannsforetak kun blir brukt for å skjule eller fraskrive
377 oppdragsgiver ansvar
- 378 • Skjerpe kontrollen mot konkursryttere og norskregistrerte utenlandske foretak
- 379 • Det innføres autorisasjonsordning for vikarbyråer med krav om kapital og
380 bankgarantier for å dekke skatt og lønnskrav ved eventuelle konkurser
- 381 • Ha krav ved offentlige anbud om andel faste ansatte og krav om bruk av
382 lærlinger etter Telemarksmodellen
- 383 • At ordningen med ID-kort videreføres til alle bransjer der tariffavtalene er
384 allmenngjort
- 385 • At det opprettes flere senter mot arbeidslivskriminalitet som er underlagt
386 politiet
- 387 • At bedrifter som bidrar til sosial dumping må ilegges strengere straff
- 388 • Arbeidstilsynet gis hjemmel til å gripe inn der det oppdages vesentlig dårligere
389 lønns- og arbeidsvilkår enn tariffen for området tilsier
- 390 • Arbeidstilsynet må styrkes og tilhørende kontrollorganer må styrkes vesentlig

391

392 **2.3. Vern på arbeidsplassen**

393 Større fokus på helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, er noe AUF anser som
394 særdeles viktig. Dette er viktig for å ivareta arbeidstagerens sikkerhet, trivsel, fysiske
395 og psykiske helse og et godt arbeidsmiljø.

396
397 For å få til dette kreves det god innsats i alle ledd i virksomheten, og kanskje særlig
398 hos ledere på alle nivå. I dag er det krav om at alle arbeidsgivere har gjennomført
399 opplæring i HMS, men det finnes ikke et krav på opplæringens lengde, og mange har
400 kun hatt kurs på ned mot to timer. AUF synes dette er for lite, og ønsker å sette et
401 krav om at alle ledere har opplæring på samme nivå som verneombud og medlemmer
402 av arbeidsmiljøutvalg.

403
404 AUF mener at alle bedrifter med mer enn fem ansatte skal ha et verneombud.
405 Verneombud har en rekke rettigheter, blant annet rett til å stanse pågående arbeid.
406 Derfor mener AUF at alle bransjer skal ha regionale verneombud, som skal bistå
407 verneombud på arbeidsplassen, og brukes som varslingsinstans.

408
409 I dag kreves det at alle virksomheter med mer enn 50 ansatte, samt alle med mer enn
410 20 dersom en av partene krever det, oppretter arbeidsmiljøutvalg (AMU). De fleste
411 virksomheter har mye mindre enn 50 ansatte, noe som betyr at mange bedrifter i dag
412 ikke har AMU, og dermed også et mindre fokus på arbeidsmiljøloven. AUF mener at
413 alle bedrifter med mer enn 20 ansatte skal ha et arbeidsmiljøutvalg.

414
415 AUF vil:

- 416 • Alle virksomheter med mer enn fem ansatte skal ha et verneombud
- 417 • Styrke verneombudsrollen
- 418 • At alle store bransjer skal ha et regionalt verneombud
- 419 • Arbeide for en arbeidslivsreform hvor fordeling, miljømessige, sosiale og
420 økonomiske standarder er likeverdige
- 421 • Arbeide for en lovfesting av bedriftshelsetjenesten for alle arbeidstakere, og at
422 bedriftshelsetjenestens rolle i virksomhetenes forebyggende arbeid styrkes
- 423 • At det innføres krav om 40 timers HMS-kurs for alle i lederstillinger
- 424 • At alle bedrifter med mer enn 20 ansatte skal opprette et arbeidsmiljøutvalg

- 425 • Slitasjeskader, både fysiske og psykiske, som er arbeidsrelatert skal regnes som
426 yrkesskade, og dermed gi rett til yrkesskadeerstatning.
- 427 • Arbeide for at verneombud og hovedverneombud gis bedre vilkår for å utføre
428 sitt arbeid

429

430 **2.4. Useriøse ansettelsesforhold**

431 AUF mener at fremtidens arbeidsliv må skapes på arbeidstakernes og felleskapets
432 premisser, slik at ikke lavere lønn og pensjon brukes som et konkurransefortrinn.

433

434 Selskaper som Uber og andre som driver med tjenesteforvaltning er eksempler på
435 selskaper som får konkurransefortrinn i markedet ved å omgå norsk regelverk og
436 lovpålagte plikter. Uber er registrert i skatteparadis og fraskriver seg
437 arbeidsgiveransvar ved at de ikke ansetter sine sjåfører eller stiller krav til vandel
438 eller løyver ved kjøring. AUF mener at selskaper som er registrert i utlandet og
439 fraskriver seg arbeidsgiveransvar, ikke betaler skatt, eller på andre måter omgår
440 lovverket for å gi seg selv et konkurransefortrinn, skal underlegges gjeldende lovverk
441 gjennom innstramning eller i siste instans forbys ved lov. AUF mener at det
442 organiserte arbeidslivet med felles spilleregler for alle er helt avgjørende for å sikre
443 norsk omstillingsevne og konkurransekraft i møte med morgendagens utfordringer.

444

445 Et viktig prinsipp i Norge er at alt arbeid skal lønnes. Dette gjelder også for
446 opplæring. Alle ansatte skal ha mulighet til en så forutsigbar og stabil
447 arbeidssituasjon som mulig med et klart definert arbeidstaker – arbeidsgiverforhold.
448 Den senere tids utvikling i samfunnet har gitt oss flere tjenester og andre utfordringer
449 i arbeidslivet enn tidligere. Løse tilsetninger og lite regulerte arbeidsforhold blir
450 dessverre vanligere. AUF vil at stillinger som trainee, og andre lignende ordninger,
451 skal defineres som opplæring og derfor lønnes. Det finnes utfordringer i trainee-
452 ordningen knyttet til kvalitetssikringen av læringsutbytte og vern mot utnyttning av
453 den enkelte. Bedrifter som skal benytte seg av en trainee skal ansette personen slik
454 at ansvarsforholdet klargjøres. Ved avslutning av ansettelsesforholdet har den ansatte
455 krav på sluttattest slik som øvrige arbeidstakere.

456

457 AUF mener Au pair-ordningen er vanskelig å forsvare etter flere forsøk på tiltak for å
458 rydde opp i Au pair-bransjen uten hell. AUF krever at Au pair- ordningen avskaffes

459 og at man gir dem status som arbeidstakere med ryddige lønnsvilkår, arbeidsforhold
460 og rettigheter.

461

462 Utbredelsen av faste ansettelser uten garantilønn (null-timers kontrakter) er et
463 problem for arbeidstakere. Det er ikke mulig å planlegge fremtiden for den enkelte og
464 månedslønnen kan variere fra full til null lønn uten videre varsel. Slike ordninger
465 begrenser den enkelte arbeidstakers frihet og gagnar kun arbeidsgiver. AUF mener
466 dette typen ansettelser i praksis er å regne som en rekke midlertidige ansettelser etter
467 hverandre. Ordningen kan dessuten regnes som en form for statlig finansiering siden
468 ansatte ikke har krav på lønn ved avsluttet oppdrag og vedkommende i stedet får
469 penger fra det offentlige allerede ved første dag under en permittering.

470

471 AUF vil:

- 472 • At alle selskaper som opererer i Norge skal følge norsk lov, uavhengig av
473 hvor de er registrert
- 474 • At alle selskaper som driver med tjenestefordeling skal registreres hos
475 Skatteetaten
- 476 • At Uber, og tilsvarende transporttjenester, skal registreres som et
477 taxiselskap i Norge og underlegges samme regelverk
- 478 • At Uber skal følge norsk regelverk og ha ordna ansettelsesforhold
- 479 • All opplæring i bedrift i Norge skal være lønnet
- 480 • Tydelige arbeidsgiver – arbeidstakerforhold skal være gjennomgående
- 481 • Traineer skal regnes som ansatt, og få samme rettigheter som en ansatt ved
482 bedriften
- 483 • avskaffe Au pair-ordningen

484

485 **2.5. Søndagsfri**

486 Søndagen som felles fridag er under konstant angrep fra høyresiden. For AUF er det
487 viktig at hovedregelen skal være søndagsfri. Med innføring av søndagsåpne butikker
488 vil over 350 000 personer sysselsatt innen varehandelen i Norge i dag bli berørt, i
489 tillegg til andre servicenæringer som også må holde åpent i kjøpesentrenes
490 åpningstid. Rapporter fra ulike forskningsinstitusjoner vi ser at årlig omsetning ikke
491 vil øke i særlig grad, og vil konsentrere handelen til de store handelssentrene. AUF

492 mener dette er dårlig familiepolitikk, miljøpolitikk, næringspolitikk og
493 arbeidslivspolitik.

494

495 Dagens regelverk må håndheves bedre, og man må sikre at reglene blir fulgt. AUF
496 ønsker å beholde søndagen som felles fridag for flest mulig arbeidstakere, og at
497 dagens regelverk må skjerpes og klargjøres.

498

499 AUF vil:

- 500 • At regelverket for søndagsåpne butikker må skjerpes inn og at man må følge
501 opp lovbrudd bedre
- 502 • Sterkere sanksjoner mot de som bryter lovverket
- 503 • At øvrig regelverk for søndagsåpne butikker må klargjøres og håndheves.
- 504 • At dagligvarebutikker på mindre enn 100kvm kan ha søndagsåpent så lenge
505 det søkes
- 506 • At det er butikkenes ordinære areal som skal legges til grunn, og at det ikke
507 skal være mulig å verken ha eget miniutsalg tilknyttet ordinært butikkareal
508 eller stenge av deler av ordinært areal
- 509 • At alle som jobber i varehandelen skal ha krav på kvelds- og helgetillegg,
510 uavhengig av antall timer man jobber
- 511 • Turistområder skal følge samme regelverk som resten av landet

512 **DISSENS – mindretallet (Sindre, Ingrid, Tor-Martin, Ole Martin, Linn**
513 **Kristin og Emilie) ønsker å erstatte kulepunkt på L 511 med følgende**
514 **kulepunkt**

- 515 • *At tettsteder hvor turisme er en sentral næring, helårlig eller sesongbasert,*
516 *skal kunne få dispensasjon til å holde søndagsåpent. Kriteriene for når det*
517 *innvilges dispensasjon må tydeliggjøres. Det skal ikke være anledning til å gi*
518 *dispensasjon til handlegater, kjøpesentre o.l i store byer.*

519

520 **2.6. Overvåkning og ytringsfrihet i arbeidshverdagen**

521 AUF står for et åpent og demokratisk samfunns- og arbeidsliv, der vern av personlig
522 integritet er en grunnleggende verdi. Den økende bruken av overvåking av den
523 enkelte arbeidstaker, utfordrer personvernet. AUF vil arbeide for en bedre
524 samordning av tiltak rettet mot kontroll og overvåking, og for et tydelig skille mellom

525 jobb og privatliv. AUF mener dagens regelverk er godt nok, men eksempler viser at
526 enkelte arbeidsgivere bryter reglene for overvåking.

527

528 For AUF er det viktig at man uansett hvilken stilling man har, har ytringsfrihet på lik
529 linje med alle andre innbyggere, dette gjelder selvfølgelig ikke taushetsbelagt
530 informasjon. Vi vil alltid være en forkjemper for befolkningens rett til å ytre sine
531 meninger, uavhengig av hvor de er ansatt. Tilsatte har likevel et ansvar for at
532 ytringene ikke er i strid med deres yrkesetiske forpliktelser.

533

534 AUF vil:

- 535 • At datatilsynet, i samarbeid med partene i arbeidslivet, arbeider for et bedre
536 kunnskapsgrunnlag blant arbeidsgivere, tillitsvalgte og verneombud med
537 hensyn på personvern
- 538 • Brudd på personvernet skal straffes strengt

539

540 **2.7. Et feministisk arbeidsliv**

541 AUF ønsker et feministisk arbeidsliv hvor alle kjønn har like muligheter. Norge
542 regnes som et av verdens mest likestilte land, men fremdeles er det store forskjeller
543 mellom kvinner og menn når det gjelder arbeid, lønn og pensjon. Norge har et
544 kjønnsdelte arbeidsmarked. Omsorgsykker som helsefagarbeider og sykepleier, er
545 yrker som domineres av kvinner, mens yrker som tømrer og ingeniør, domineres av
546 menn. AUF mener dette er en sementering av kjønnsmonster som verken gagnar
547 samfunnet eller arbeidsplassene. Det er viktig at bransjene, skolene og
548 opplæringskontorene i større grad er bevisst på og fremhever fordelene av at begge
549 kjønn er representert på arbeidsplassen, i ledelsen og i beslutningsprosessene.

550

551 AUF vil:

- 552 • At radikal kvotering skal brukes som verktøy, både i videregående yrkesfaglig
553 utdanning og høyere utdanning, for at kjønnsmonsteret i morgendagens
554 arbeidsliv skal være mer blandet enn i dag

555

556 **2.7.1. Foreldrepermisjon**

557 AUF mener at begge foreldre er like viktige omsorgspersoner i barnets liv.
558 Gjennomgående tar mødre mer ansvar for omsorg av barn enn fedre, for eksempel

559 ved at de er mer hjemme med sykt barn. Samtidig har innføringen av pappaperm på
560 90-tallet, ført til at flere fedre tar ut permisjon.

561

562 Finansieringen av foreldrepermisjonen blir hovedsakelig gjennomført av bedriftene.
563 AUF mener at staten skal ta en større del av regningen, for å sikre mer likestilling i
564 arbeidslivet der kvinner allerede er utsatt til fordel for menn.

565

566 For at begge foreldre skal ha lik rett til tid med barnet sitt, og at barnet skal ha
567 foreldrene like mye til stede fra begynnelsen, ønsker vi å gå inn for en todeling av
568 foreldrepermisjonen. Mor vil utenom den todelte permisjonen ha rett til tre ekstra
569 uker permisjon før fødsel og seks uker etter fødsel.

570

571 AUF vil:

- 572 • At foreldrepermisjonen todeles med en del til hver av foreldrene
- 573 • At ni uker forbeholdt mor i forbindelse med fødsel beholdes og ikke regnes
574 med i den todelte foreldrepermisjonen
- 575 • At staten skal finansiere store deler av foreldrepermisjonen
- 576 • Innføre minstestøtte for foreldrepenge tilsvarende 2G i tråd med
577 Skjeieutvalgets anbefaling

578

579 **DISSENS – mindretallet (Mani, Ole Martin) vil erstatte setning fra linje**
580 **566 fra «for at begge skal» til og med linje 569 med følgende setning:**

581 *AUF ser verdien av at foreldrepermisjonen deles likt mellom mor og far. Samtidig*
582 *anerkjenner vi at det for noen er nødvendig med noe fleksibilitet. AUF foreslår*
583 *derfor en tredeling av foreldrepermisjonen, hvor 40 prosent er forbeholdt hver av*
584 *foreldrene og 20 prosent står igjen til fleksibel fordeling.*

585

586 **DISSENS – mindretallet (Mani, Ole Martin) vil erstatte kulepunkter på**
587 **L572 og L 573 til L 574 med følgende to kulepunktene:**

- 588 • *Ha en tredeling av foreldrepermisjonen, hvor 40 prosent er forbeholdt hver*
589 *av foreldrene og 20 prosent står igjen til fleksibel fordeling*
- 590 • *Innføre minst 14 uker øremerket til pappapermisjonen.*

591

592 **2.7.2. Kontantstøtte**

593 Kontantstøtte gis til foreldre som velger å ikke benytte seg av barnehagetilbudet.
594 Gruppen som i dag mottar kontantstøtte er langt mer homogen enn hva tilfellet var
595 da den ble innført, og en rekke studier viser at kontantstøtte holder kvinner utenfor
596 arbeidslivet og at innvandrerkvinner har langt vanskeligere for å bli integrert når
597 slike ordninger oppmuntrer til å bli hjemmeværende.

598

599 AUF mener at pengene kan brukes bedre ved å sikre full barnehagedekning,
600 minimum to opptak i året, og utvide ordningen med gratis kjernetid for bydeler og
601 tettsteder med særskilte likestillingsutfordringer.

602

603 Kontantstøtten brukes i dag av noen som venter i barnehagekø. AUF ønsker å avvikle
604 kontantstøtten og innføre rullerende barnehageopptak. Frem til rullerende
605 barnehageopptak er på plass vil noen stå uten barnehagetilbud i det permisjonstiden
606 går ut. AUF ønsker at disse foreldrene kan motta en ventestønad fra permisjonen går
607 ut til innvilget barnehageplass.

608

609 AUF vil:

- 610 • Fjerne kontantstøtteleven.
- 611 • Utvide ordningen med gratis kjernetid for bydeler og tettsteder med særskilte
612 likestillingsutfordringer.
- 613 • Innføre rullerende barnehageopptak

614

615 **2.7.3. Kvinner i lederstillinger**

616 Norge har en lavere andel kvinnelige ledere enn USA, Canada og Storbritannia. I
617 næringslivet og forsvaret er kvinneandelen i lederstillinger henholdsvis 13 og 4
618 prosent. Norge står ovenfor strukturelle utfordringer som ikke kan løses med
619 holdningsarbeid og moralske pekefinger.

620

621 Flere studier viser at kvinners lederambisjoner er på nivå med menns, men de samme
622 studiene peker også på skjevfordelingen av kjønn i lederposisjoner. Dette reiser
623 behov for ytterligere tiltak for å sikre likestilling på områder i samfunnet hvor
624 likestillingen uteblir - det krever evne til å styre, og det krever at AUF slår et slag for
625 statsfeminismen.

626

627 AUF mener at loven om 40 % representasjon av begge kjønn i allmenne
628 aksjeselskaper (ASA) har fungert etter sin hensikt, og mener at samme ordning må
629 implementeres for aksjeselskap (AS) i arbeidet med å øke likestillingen i næringslivet.
630 Økt statlig styring og krav til ansettelse har vært nøkkelen til økt likestilling i Norge,
631 ikke hinderet.

632

633 AUF vil:

- 634 • Implementere samme kvoteringsordning for aksjeselskap som er gjort i
635 allmenne aksjeselskap
- 636 • Ledergrupper i selskapene der staten har eierandel, direktorater og statsetater
637 skal bestå av 40 prosent av begge kjønn
- 638 • Gjøre systematisk rekruttering av kvinnelige mellomledere til en del av det
639 statlige personalarbeidet
- 640 • At den til enhver tid sittende regjering skal holde en årlig redegjørelse for
641 Stortinget om status i arbeidet med å fremme likestilling og mangfold i alle
642 sektorer. Andelen kvinnelige toppledere i virksomhetene departementet har
643 ansvaret for, skal inngå i redegjørelsen.

644

645 **2.7.4. Ufrivillig deltid**

646 Deltid er i aller høyeste grad en likestillingsutfordring i Norge, ettersom det er flest
647 kvinner som jobber deltid. Tallene viser også at småbarnsmødre utgjør en stor del av
648 denne statistikken - mødre med barn fra 0-5 år utgjør 36% av alle kvinner som jobber
649 deltid.

650

651 AUF mener den norske modellen – trepartssamarbeidet, er nøkkelen til å løse
652 deltidsutfordringen. Det er i fagbevegelsen og næringslivet man vet best hvor skoen
653 trykker, og et produktivt, inkluderende og mangfoldig arbeidsliv er avhengig av at
654 dette samarbeidet styrkes.

655

656 AUF vil:

- 657 • Styrke trepartssamarbeidet for likestilling i arbeidslivet, blant annet gjennom
658 årlige midler over statsbudsjettet til prosjekter etter modell av den tidligere
659 satsingen mot ufrivillig deltid

- 660 • At alle offentlige etater, fylkeskommuner og kommuner vedtar egne
661 handlingsplaner for å motarbeide ufrivillig deltid
- 662 • At bedrifter med mer enn 25 ansatte årlig skal rapportere om arbeidet mot
663 ufrivillig deltid
- 664 • At alle bemanningsbyråer rutinemessig skal gjennomgå av et uavhengig tilsyn
665 for å få rede på omfanget av ufrivillig deltid
- 666 • Arbeidstakere som har arbeidet utover fastsatt arbeidstid de siste seks
667 måneder, har rett til stilling som tilsvarer faktisk arbeidstid i denne perioden
- 668 • Vikarer skal som hovedregel være ansatt i bedriften

669

670 **2.7.5. Likelønn**

671 Kvinner tjener i gjennomsnitt 85% av det menn tjener. AUF mener det er et politisk
672 mål å senke lønnsgapet. Bakgrunnen for lønnsforskjellene handler både om hvilke
673 yrker og bransjer som verdsettes og at måten vi forhandler lønn på i Norge
674 opprettholder lønnsgapet. Likelønn handler ikke lenger bare om at begge kjønn skal
675 få lik lønn for likt arbeid, men om lik lønn mellom sammenlignbare yrker med lik
676 utdanningsvarighet. Særlig kvinnedominerte yrker i offentlig sektor med 3-4 års
677 høgskoleutdanning rammes av verdidiskrimineringen - her tjener kvinner 80 % av
678 det menn tjener.

679

680 AUF vil

- 681 • At partene i arbeidslivet fortsatt skal forhandle lønn
- 682 • Ha en opptrappingsplan på 10 år hvor kvinnedominerte yrkesgrupper med lav
683 lønn sammenlignet med grupper med like lang utdanning, får et lønnsloft på
684 15% utover vanlige oppgjør
- 685 • At det gis en likelønnsrett som målrettes til kvinnedominerte yrker i offentlig
686 sektor
- 687 • Systematisk øke lønnen i helsefagene
- 688 • Jobbe for full likestilling av skift og turnus

689

690 **2.8. Et inkluderende arbeidsliv**

691 For at flest mulig skal kunne stå i arbeidslivet, må alle ha mulighet til å delta på lik
692 linje under like vilkår. Inkludering skal være et overordnet mål for alle virksomheter.

693 Ved ulike former for tilrettelegging tilpasset ulike behov, vil flere kunne bidra med sin
694 kompetanse og arbeidskraft. Universell utforming og tilrettelegging bidrar til økt
695 tilgjengelighet. Universell utforming skal ikke bare være gjeldene på alle
696 arbeidsplasser, men i hele samfunnet. Personer med nedsatt funksjonsevne skal ikke
697 møte hindringer på grunn av manglende universell utforming til eller fra
698 arbeidsplassen.

699

700 Ved funksjonshemming må tiltak og tjenester veie opp for nedsettelsen. Brukerstyrt
701 personlig assistanse (BPA) er et av tiltak som bidrar til tilrettelagt bistand. Gjennom
702 BPA får funksjonshemmede bistand til praktiske funksjoner i dagliglivet, som å
703 komme seg til arbeidsplassen. Per dags dato er BPA lovfestet som en individuell
704 rettighet, men likevel begrenset til de som har størst behov. Stort behov defineres per
705 i dag som 32 timer per uke. AUF ønsker å utvide retten, slik at flere får rett til å
706 benytte seg av ordningen.

707

708 I et inkluderende arbeidsliv vil arbeidstakerne kunne være seg selv og sikret mot
709 diskriminering. For å sørge for at kulturen og rutinene på arbeidsplassen er
710 inkluderende for alle, kan arbeidsgiver ta bevisste grep for å sikre
711 diskrimineringsvern. Mennesker som bryter med normene for kjønn og seksualitet
712 må kunne være åpne på sin arbeidsplass. Arbeidsgivere har ansvar for å jobbe for et
713 inkluderende og likestilt arbeidsmiljø, hvor alle blir behandlet på like vilkår
714 uavhengig av seksuell orientering og identitet. All offentlig virksomhet skal ha
715 mangfolds- og inkluderingsplaner som gjennomgås etter en viss tidsperiode for å
716 identifisere nye utfordringer og tiltak. Personer som bryter med normene for kjønn
717 og seksualitet skal være inkludert i disse planene.

718

719 AUF ønsker å skape gode incentivbaserte ordninger som fremmer likestilling,
720 mangfold og inkludering i arbeidslivet. Etter modell fra Miljøfyrtårn-sertifiseringen
721 ønsker AUF å utvikle en rekke likestillings og mangfolds krav som bedrifter kan
722 oppfylle for å sertifiseres hos likestillings og diskrimineringsombudet for å bli et
723 «likestillingsfyrtårn».

724

725 **AUF vil:**

726 • At universell utforming skal være gjeldende i hele samfunnet

- 727 • At arbeidsopplæring tilpasses den enkeltes evner og behov
- 728 • Opprette flere tiltaksplasser for personer med nedsatt funksjonsevne
- 729 • At hjelpemidler til arbeid blir bevart som en rettighet i folketrygden
- 730 • Utvide retten til brukerstyrt personlig assistanse til å også gjelde personer med
- 731 assistentbehov på mindre enn 25 timer per uke
- 732 • At all offentlig virksomhet skal ha mangfolds- og inkluderingsplaner
- 733 • At funksjonsassistanse i arbeid må bli en lovfestet rettighet og ha
- 734 overslagsbevilgning
- 735 • At de som har behov for det skal sikres transport til og fra arbeid
- 736 • At aktivitets- og rapporteringsplikten utvides og følges opp tettere for å få
- 737 arbeidsgivere til å ta ansvar for en ikke-diskriminerende praksis for personer
- 738 med funksjonsnedsettelse
- 739 • At mennesker som bryter med normene for kjønn og seksualitet skal være
- 740 inkludert i alle mangfolds- og inkluderingsplaner, og at det legges spesiell vekt
- 741 på arbeidet mot seksuell trakassering
- 742 • At kunnskap om blant annet seksuell trakassering og likestillingsloven skal være
- 743 en del av opplæring for sjefer, tillitsvalgte og verneombud
- 744 • Innføre en incentivmodell lik «miljøfyrtårn» - ordningen for likestilling og
- 745 inkludering i norske bedrifter
- 746

747 **3. Morgendagens arbeidsliv**

748 *Ofte virker det som at en del tror at Norges største ressurs er oljen. Eller at Norges største*
749 *rikdom er i oljefondet. Det stemmer ikke. Norges største ressurs er menneskene.. Vi er en*
750 *del av den basen av kunnskap, ressurser og talenter som Norge har. Og uten at vi bruker*
751 *vår vilje, vår drivkraft og de sterke kreftene som finnes i våre drømmer og visjoner, vil*
752 *Norge* *stagnere.*
753 *- Hadia Tajik, 2007.*

754

755 Den norske modellen har gitt trygghet og skapt muligheter for vanlige folk i
756 generasjoner. Norges fremste konkurransefortrinn har vært vår evne til omstilling,
757 innovasjon og et effektivt arbeidsliv, i konkurranse med lavkostnadsland. Vi må
758 fortsette å konkurrere på kompetanse og kvalitet, og ikke på bekostning av et
759 anstendig lønnsnivå.

760

761 Norge er et verdiskapende land med en stolt historie og med solide og tradisjonsrike
762 næringer. Norges næringsliv er i verdenstoppen på flere områder, blant annet innen
763 marin og maritim sektor og miljøteknologi. Noe som er et resultat av blant annet
764 offentlig eierskap, god lønnsdannelse og riktige rammevilkår for næringslivet.

765

766 **3.1. Livslang læring**

767 Arbeidslivet er i stadig endring. Gjennom en enda raskere teknologiutvikling,
768 automatisering og robotisering av arbeidslivet vil behovet for ufaglært arbeidskraft
769 synke drastisk i årene som kommer. Morgendagens arbeidsliv vil stille tøffere krav til
770 kompetanse og utdanning.

771

772 Voksenopplæring er en rett for de over 25 år. AUF vil utvide denne retten og senke
773 den til 21 år, slik at ingen faller utenfor. I dag har man rett til videregående opplæring
774 i fire sammenhengende år, noe som gjør at de som ikke fullfører på normert tid faller
775 mellom to stoler. AUF ønsker ikke at noen må vente til året med å fylle 25 år, før man
776 får muligheten til å fullføre sin utdanning.

777

778 Fagskolene er en viktig arena for omskolering og AUF mener at de må styrkes i årene
779 som kommer. Det må bli flere fagskoleplasser og flere utdanninger må være
780 representert, og fagarbeidere må få tilbud om videre- og etterutdanning. Flere

781 fagskoler må kunne tilby deltidsstudier og nettbaserte studier slik at utdanningen kan
782 kombineres med jobb.

783

784 AUF mener at det må innføres korte og praksisrettede utdanningsløp, tett knyttet til
785 arbeidslivet, for å sikre en kontinuerlig kompetanseheving og etterutdanning innen
786 flere sektorer. Det må etableres en nasjonal etterutdanningspott i samarbeid med
787 fylkeskommunen, slik at også mindre bedrifter og virksomheter kan utdanne sine
788 arbeidstakere i ny teknologi og innovasjon innen sin sektor.

789

790 AUF vil:

- 791 • Utvide retten til voksenopplæring fra fylte 21 år
- 792 • Styrke fagskolene som omstillingsarena og øke antall fagskoleplasser
- 793 • At flere fagskoler skal tilby deltids og nettbaserte studieløp
- 794 • Etablere en nasjonal etterutdanningspott i samarbeid med fylkeskommunen
- 795 • Gi økonomisk støtte til bedrifter som gir yrkesrettet opplæring i egen regi

796

797 **3.2. Næringsutvikling**

798 Norsk arbeidsliv skal ikke konkurrere på lave lønninger eller svake
799 arbeidstakerrettigheter, men på kompetanse og kvalitet. Det viktigste som skal stå i
800 fokus er kunnskap, forskning og kompetanse. Mye vil forandre seg i framtiden, noen
801 av dagens næringer vil bevares og noen næringer vil forsvinne. I omstillingen mot
802 fremtidens næringsliv er det viktig å se til at hensynet mellom arbeidsplasser og
803 miljøhensyn må gå hånd i hånd.

804

805 AUF mener at kommuner og fylkeskommuner har en viktig rolle i å være pådrivere
806 for næringsutvikling og etablering av lokale arbeidsplasser. Alle kommuner bør ha
807 egen strategi og planer for næringsutvikling og skapning av arbeidsplasser innenfor
808 kommunen. Derfor mener AUF at alle kommuner skal opprette sitt eget eller delta i
809 et større næringsforum. Fylkeskommunen sin rolle som næringsutvikler må styrkes,
810 da dette er en viktig regional aktør med tanke på utvikling i næringslivet regionalt.

811

812 For å utvikle gode arenaer for nyskaping og innovasjon mener AUF at det skal
813 utvikles strategiske næringsklynger i sammenheng med utdanningsinstitusjonene.

814 AUF mener at klyngetenkningen i næringslivet må veie tyngre enn distriktshensyn

815 for å skape sterke fagmiljøer hvor utdanningsinstitusjoner, forskningsmiljøer og
816 næringsliv spiller på lag. For å skape et større miljø for entreprenørskap må
817 kommunene bidra ved å tilrettelegge og støtter oppstart av gründerhus. AUF mener
818 at Innovasjon Norge må styrkes og forbedres, for å legge til rette for gründere i
819 Norge.

820

821 For å imøtekomme fremtidens utfordringer og krav, må bedriftene kunne være
822 nyskapende og videreutvikle seg. Det offentlige må stimulere til dette gjennom
823 virkemiddelapparatet. AUF mener det må opprettes støtteordning for adopsjon av ny
824 teknologi i eksisterende bedrifter. For at eksisterende små- og mellomstore bedrifter
825 skal kunne bli med på innovasjonsutviklingen på lik linje med nye og større, må de
826 kunne søke om innovasjonsstøtte fra Innovasjon Norge. I tillegg må kapitalkravet for
827 prosjektstøtte av Forskningsrådet senkes til et nytt lavere nivå. Slik vil alle bedrifter
828 være bedre rustet til å innovere og utvikle fremtidens teknologi.

829

830 Samfunnsmodellen vår gir oss et arbeidsliv som ikke bare er endringsvillig, men også
831 endringskompetent. AUF mener at det skal gis incentiver for å drive frem
832 teknologiutvikling i bedriftene og forskningsmiljøene, samtidig som det legger
833 politiske føringer og skaper etterspørselen i andre enden. Næringsdepartementet må
834 kalle inn relevante sektorer i privat næringsliv for å kartlegge potensialet for
835 verdiskapning og utvikling innen de forskjellige sektorene. Flere tradisjonsrike
836 selskaper i norsk næringsliv spiller på lag med utdanningsinstitusjoner,
837 forskningsmiljøer, næringsklynger og gründervirksomheter. AUF ønsker å styrke alle
838 partene i slike samarbeid ved å øke satsningen på fremragende forskning, samtidig
839 som vi legger til rette for at forskningen og næringslivet snakker samme språk.

840

841 AUF vil:

- 842 • At alle kommuner skal ha sitt eget eller delta i et større næringsforum
- 843 • At næringsutvikling og verdiskapning ikke skal på bekostning av miljø og
844 klimahensyn
- 845 • At fylkeskommunens rolle som næringsutvikler styrkes gjennom økte
846 regionale utviklingsmidler
- 847 • Bygge opp sterke fagmiljøer der Norge har naturgitte konkurransefortrinn
- 848 • At klyngetenkningen og fagmiljøene må veie tungt i næringspolitikken

- 849 • At fylkeskommunene tilrettelegger og støtter oppstart av gründerhus
- 850 • At kapitalkravet for prosjektstøtte av Forskningsrådet senkes til et nytt
- 851 lavere nivå
- 852 • At det opprettes støtteordning for adopsjon av ny teknologi for
- 853 eksisterende bedrifter
- 854 • Foreta en næringskartlegging av relevante bransjer og fremtidige
- 855 investeringer i privat sektor
- 856 • Bruke statlige midler for å øke aktiviteten og etterspørselen i privat
- 857 næringsliv basert på næringskartlegging av hver enkelt sektor.
- 858

859 **3.3. Brukerdrevet innovasjon**

860 Innovasjon dreier seg om å skape nye og bedre løsninger for fremtiden, og utgjør en
861 sentral kilde for utvikling, omstilling og verdiskaping. Inkluderende
862 innovasjonsprosesser som involverer brukere, medarbeidere og eksterne aktører vil
863 være en forutsetning for å løse fremtidige utfordringer.

864 Norske arbeidstakere er preget av faglighet, omstillingsevne, selvstendighet og
865 ansvar. Vi har en ledelseskultur basert på korte veier mellom beslutning og
866 iverksetting og mange beslutninger baseres på medarbeiderinvolvering og samarbeid.
867 Dette gir Norge helt andre betingelser for medarbeiderdrevet innovasjon og en unik
868 styrkeposisjon som vanskelig kan kopieres av andre land.

869

870 Brukerdrevet innovasjon handler om større systematisk involvering av brukerne som
871 drivere for innovasjon, enten direkte eller indirekte. Ved å bruke kunnskap fra
872 brukerne blir nye tjenester utviklet. I utviklingen av fremtidens velferdsteknologi og
873 velferdstjenester bør brukerdrevet innovasjon ha en sentral rolle.

874

875 I årene fremover vil vi møte på store utfordringer knyttet til aldrende befolkning og
876 færre yrkesaktive. Behovet for helse- og omsorgstjenester vil øke i stor grad.
877 Innovasjon i tjenestene trengs for å møte disse utfordringene. Både offentlig og privat
878 sektor må sammen med brukerne utvikle forbedrede løsninger og tjenester som
879 samtidig dekker brukernes behov. For at det skal være mulig med
880 innovasjonsprosesser fra brukerne i offentlig sektor, må organisasjonskulturen være
881 åpen for nye idéer.

882

883 Velferdsteknologi kan innen helse og omsorg øke livskvalitet for de som ønsker å bo
884 hjemme, samtidig som det effektiviserer sektoren. En smartere og mer innovativ
885 oppfølging av eldre vil også frigjøre arbeidskraft og lette presset på ansatte i offentlig
886 sektor. AUF mener derfor at det skal opprettes et statlig nettverk som pådriver for
887 utvikling og implementering av velferdsteknologi i offentlig sektor.

888

889 For at brukerstyrt innovasjon og velferdsteknologi skal bli en større del av kommunal
890 sektor, må de ansatte få økt kompetanse på området. Det trengs opplæring i
891 planlegging og iverksetting av innovasjonsprosesser. Kommunene må samtidig ta
892 ansvar for tettere samarbeid med både fagmiljøer og næringslivet for at brukerne av
893 helse- og omsorgstjenestene får oppfylt sine behov gjennom velferdsteknologi.

894

895 AUF vil:

- 896 • Ha økt forskning på og kunnskap om brukerdrevet innovasjon
- 897 • At brukerdrevet innovasjon skal være sentralt i utviklingen av velferdstjenester i
898 fremtiden
- 899 • At ansatte i offentlig sektor skal ha økt kompetanse for planlegging og
900 iverksetting av tiltak for innovasjonsprosesser
- 901 • At kommunene samarbeider med fagmiljøer og næringsliv for å utvikle
902 velferdsteknologi
- 903 • Opprette et statlig nettverk som pådriver for utvikling og implementering av
904 velferdsteknologi i offentlig sektor

905

906 **DISSENS – mindretallet (Munir) vil tekst fra linje 883 til linje 887 med**
907 **følgende avsnitt:**

908 *Velferdsteknologi kan innen helse omsorg øke livskvalitet for de som ønsker å bo*
909 *hjemme, samtidig som det effektiviserer sektoren. En smartere og mer innovativ*
910 *oppfølging av eldre vil også frigjøre arbeidskraft og lette presset på ansatte i*
911 *offentlig sektor. Kommuner og velferdsteknologiindustrien har ulike arenaer for å*
912 *drøfte ulike utfordringer, uten at kjernen i av det som er mest krevende har blitt*
913 *løst. Testingen og utviklingen går for sakte, som resulterer i at eldre som kunne fått*
914 *økt sin livskvalitet ved å bo hjemme lengere, ikke får den muligheten. Innkjøpene fra*
915 *kommunene er i dag for små til å få testet og utviklet teknologien godt og raskt nok,*
916 *derfor trengs det bedre koordinering og økonomiske ressurser som ganger*

917 *moderniseringen i offentlig sektor. AUF mener derfor at det skal opprettes et statlig*
918 *selskapet som skal utvikle velferdsteknologi og sørge for at det kommer eldre og*
919 *samfunnet til gode.*

920

921 **DISSENS – mindretallet (Munir) vil erstatte kulepunkt på linje 903 med**
922 **følgende kulepunkt:**

- 923 • *Opprette et statlig velferdsteknologiselskap*

924

925 **3.4. Delingsøkonomi**

926 Delingsøkonomien er en forretningsmodell som bygger på samarbeidsforbruk der
927 privatpersoner selger tjenester eller leier ut eiendeler ved hjelp av selskaper som
928 formidler tjenesten via internett. Selskapene utnytter mobilapper og nettsider for å
929 enkelt koble folk sammen, forenkle kjøp og salg av tjenester og reduserer kostnader.
930 Tjenestene er ofte gratis og selskapene finansieres ved å ta betalt for en viss
931 prosentandel av transaksjonene.

932

933 AUF mener at delingsøkonomien representerer mange positive utviklingstrekk hvor
934 vi utnytter ressurser bedre og ser positivt på en slik type økonomi i et vekstkritisk
935 perspektiv. Gjennom tjenester som nabobil.no så utnyttes bilparken bedre og
936 tjenestene kan være en bidragsyter for å dempe etterspørselen i privatbilismen.
937 Tjenester som Sharefood og YourLocal er også gode eksempler på tjenester som AUF
938 er positive til, da brukerne kan registrere overflødig mat eller mat som har gått ut på
939 dato og andre kan komme og hente den gratis eller for en billig penge. AUF mener at
940 økonomien må reguleres slik at den forblir et positivt supplement til det norske
941 markedet i fremtiden. Gjennom riktig regulering kan vi legge til rette for at ressurser
942 blir brukt og utnyttet mer effektivt og bærekraftig.

943

944 For å sikre dette mener AUF at samtlige selskaper som tilbyr tjenester i det norske
945 markedet må registreres hos Skatteetaten for å kontrollere at all inntekt knyttet til
946 deling registreres og skattelegges på lik linje med annen inntekt. Det skal stilles krav
947 til digitale arbeidskontrakter og registrering for privatpersoner som selger tjenester
948 eller eiendeler hos de registrerte selskapene. Inntekt som tjenes gjennom uregistrerte
949 tilbydere av tjenester skal anses som svart økonomi og skattesvindel og skal
950 bøtelegges og straffes deretter.

951

952 Myndighetenes må sikre alle parter interesser, balansere ulike hensyn, beskatte
953 tjenester fornuftig og tilpasse sektorlovgivningen. De nye forretningsmodellene i
954 delingsøkonomien ligger et skritt foran skatteregelverket, og genererer i liten grad
955 skatter og avgifter. Ettersom inntektsstrømmene går på tvers av landegrenser, fører
956 det til økt behov for internasjonalt samarbeid både når det gjelder beskatning av
957 delingsselskaper og regulering.

958

959 AUF vil:

960

- At fast ansettelse skal være hovedregelen i norsk arbeidsliv

961

- Regulere delingsøkonomien slik at tjenestene konkurrerer på samme vilkår
962 som eksisterende næringer

963

- At alle selskaper som opererer innenfor kjøp og salg av tjenester eller eiendeler
964 i Norge skal registreres hos Skatteetaten

965

- At inntekt som tjenes av selskaper som ikke er registrert hos norske
966 skattemyndigheter skal anses som svart økonomi og være ulovlig

967

- Pålegge selskaper som opererer innenfor delingsøkonomien å informere
968 nasjonale skattemyndigheter om tilbydere av deres tjenester

969

- Arbeide for et internasjonalt lovverk som sikrer de landene hvor varer eller
970 tjenester tilbys, skal få skatteinntekter av omsetningen

971

972 **3.5. Et grønt næringsliv**

973

974 AUF ønsker en dreining til et grønt og fornybart næringsliv, hvor bioøkonomi og
975 fornybar energi står i sentrum. For en omstilling fra fossil til grønn energi og for å
976 skape nye arbeidsplasser, er det nødvendig med økt samarbeid mellom næringslivet
977 og fagmiljøer. I tillegg er gründere som ser nye muligheter en forutsetning for at
978 omstillingen lykkes. Vi trenger innovative mennesker som tør å satse på ny og mer
979 miljøvennlig teknologi for fremtiden.

979

980

981 Staten må tilrettelegge for bedre vilkår for ny oppstartede bedrifter med ambisjoner
982 om å utvikle grønn teknologi. Vi vil ha gode og målrettede støtteordninger som gjør at
983 det er mulig å satse på de gode ideene. Da trengs det mer risikovillig tidligfasekapital
984 i en fase til prosjektet blir lønnsomt.

984

985 I dag finnes det mange ulike støtteordninger i virkemiddelapparatet. AUF ønsker at
986 klimateknologifondet skal romme ulike støtteordninger innenfor klima og miljø, og
987 ønsker å styrke fondet gjennom bevilgninger og en økning av Co2-avgiften som går
988 direkte til fondet. Vi ønsker at klimateknologifondet skal kunne brukes til større
989 prosjekter, og at det skal målrettes mot prosjekter som skaper arbeidsplasser.

990

991 Klimapartnere er regionale nettverk bestående av blant andre fylkeskommuner,
992 kommuner, virksomheter og fagmiljøer. Per dags dato finnes det kun to regionale
993 nettverk, i Agder og Hordaland. Flere virksomheter deltar i nettverket, både
994 offentlige og private. Målet er å redusere utslippene av klimagass og å stimulere til
995 grønnere nærings- og samfunnsutviklingen med et lavutslippssamfunn som mål. For
996 at dette skal bli en realitet i fremtiden, er det en forutsetning at det opprettes flere
997 regionale nettverk med målrettede tiltak for et grønnere samfunn.

998

999 Bioøkonomi er en ren kretsløpstankegang og totalutnyttelse av råvarer og restråstoff.
1000 Målet om økt verdiskapning gjennom økt bærekraftig og sikker matproduksjon
1001 krever kunnskap og styrket forskningsinnsats.

1002

1003 AUF vil:

- 1004 • At klimateknologifondet skal fungere som en hovedaktør i
- 1005 virkemiddelapparatet
- 1006 • Styrke klimateknologifondet og fokusere det mot prosjekter som skaper
- 1007 arbeidsplasser
- 1008 • At staten går inn med risikovillig tidligfasekapital gjennom et
- 1009 akseleratorprogram
- 1010 • Lage en opptrappingsplan for fastlandsindustrien og en tilsvarende
- 1011 nedtrappingsplan for oljeindustrien
- 1012 • Ha et eget etableringstilskudd som går på klima gjennom innovasjon Norge
- 1013 • At det tilrettelegges for bedre vilkår for oppstart av bedrifter med grønn
- 1014 teknologi
- 1015 • At flere fylkeskommuner og kommuner sammen går inn i regionale
- 1016 klimanettverk
- 1017 • Etablere støtteordninger som bidrar til investeringer i bedre inn klima i skoler
- 1018 og barnehager

- 1019 • Gi støtte til samarbeidsprosjekter mellom fornybar sektor og akademia
1020 • At Norge skal ta i bruk alle næringene vi har innen fornybar energi i hele
1021 landet
1022 • Legge til rette for bygging av grønne datasenter i Norge
1023

1024 **3.5.1. Transport og infrastruktur**

1025 AUF vil bygge landet for fremtiden. Framtiden er grønn, energieffektiv og fornybar.
1026 Derfor vil AUF sette i gang en omfattende lyntogutbygging i Norge, som knytter
1027 sammen de største byene, samt Gøteborg og Stockholm. Dette vil redusere
1028 pendlertrafikken ved flytransport, samtidig som vi kan flytte godstrafikken over på
1029 jernbanen og sjøveien. AUF vil også se på finansieringsmodellen innen
1030 jernbaneutbygging i Norge for å sikre en mer effektiv bygging av bane i Norge,
1031 samtidig som vi sikrer sysselsetting ved store byggeprosjekter.

1032 AUF vil:

- 1033 • Erstatte alle ferger i Norge med ferger drevet av fornybar energi
1034 • Bygge ut lyntogstrekninger som kobler de største byene i Norge, i tillegg til
1035 Stockholm og Gøteborg.
1036 • Utrede ulike alternativ for tog til Nord-Norge, og realisere strekningene som
1037 gir samfunnsøkonomiske og miljømessige gevinster.
1038 • Ha en ny og mer effektiv finansieringsmodell for utbygging av jernbane i
1039 Norge og sette i gang elektrifisering på flere av strekningene
1040 • Oppgradere norske tunneler der det er samfunnsøkonomisk gunstig
1041 • At norsk jernbane skal være offentlig eid
1042 • Ha et offentlig togtilbud over hele landet slik at man sikrer god tilgjengelighet i
1043 hele landet
1044

1045 **3.5.2. Energi**

1046 Fornybar energi har vært, og vil være, en viktig del av næringsutviklingen i Norge.
1047 Norge har enorme potensialer når det gjelder vindkraft. Vi har gode forutsetninger
1048 for offshore vind til havs med vår langstrakte kyst. Etter utbygging av energikildene
1049 trengs kompetanse på drift og vedlikehold. Det trengs økt kompetanse som
1050 energioperatører særlig på vindteknologi.
1051

1052 En annen viktig fornybar energikilde, er vannkraft. Norge har i lang tid utnyttet
1053 denne energikilden, som har vært avgjørende for utbyggingen av velferdsstaten. I dag
1054 er de aller fleste vassdragene utbygd, og de som ikke er utbygd, er som regel vernet.
1055 Det er likevel mye energi å hente i de allerede utbygde vassdragene. Ved å oppgradere
1056 kraftanleggene, vil man kunne øke produksjonen av grønn energi drastisk. Norge får
1057 allerede dekket 99 % av strømbehovet fra vannkraft, men behovet for strøm vil øke
1058 når man finner flere elektriske løsninger i norsk industri og transportsektoren.

1059

1060 AUF vil:

- 1061 • Bruke oppgradering av strømmettet til å bygge opp norsk kompetanse
- 1062 • Styre forskningen i retning av fornybar energi
- 1063 • Ha en større satsing på vindkraft til havs i statlige selskaper
- 1064 • Videreutvikle ordningen med el-sertifikater uten prinsippet om
1065 teknologinøytralitet

1066

1067 **3.5.3. Land og skog**

1068 Matindustrien står overfor store utfordringer. Disse er relatert til matsikkerhet og
1069 endrede konkurranse- og rammebetingelser. Det foregår utflytting av bedrifter,
1070 økende grensehandel og prispress fra dagligvarebransjen. AUF mener det er viktig å
1071 sikre industrien god tilgang til norske konkurransedyktige landbruksvarer, i tillegg er
1072 et viktig tiltak å satse på produktforbedringer gjennom næringsmiddelrettet
1073 forskning og innovasjon, høyne kvalitet, mattrygghet og ikke minst en effektiv norsk
1074 matproduksjon.

1075

1076 For AUF er det viktig å ta hele landet i bruk og arbeidsplasser i distriktene må sikres.
1077 Landbruk er ikke kun distriktspolitikk, men en næring som sikrer arbeidsplasser i
1078 store deler av landet og norsk mat til forbrukerne. Ved å støtte småskalaproduksjon
1079 vil lokal og regional matproduksjon ivaretas, og dermed sikre arbeidsplasser over
1080 hele landet, samt at man sikrer god norsk kvalitetsmat. Gjennom å minke antallet
1081 mellomledd vil vil produsenten sitte igjen med en større andel av verdiøkningen, i
1082 tillegg til at det kan kutte klimagassutslippene.

1083

1084 Miljøet skal alltid være første prioritet, og innen landbruket er det mange muligheter
1085 for et bedre miljøhensyn. AUF mener at en mer miljøvennlig produksjon av mat i
1086 Norge bør sikres gjennom gode og langsiktige jordbruksavtaler.

1087
1088 AUF ønsker at flere gårdbrukere, særlig de som også har et annet yrke som biinntekt,
1089 satser på en større utnytting av ressursene. AUF mener at kommunene må ta ansvar,
1090 og legge til rette for at flere gårdeiere kan begynne med tilleggsnæring. På den måten
1091 blir ressursene utnyttet og det kan redde mange småbruk fra nedleggelse. Det trengs
1092 en ekstra satsning på de unge i landbruket, for eksempel gjennom flere
1093 landbruksskoler og mer kompetanse i småsamfunnene. Rekruttering av kvinner og
1094 unge til landbruket bør prioriteres.

1095
1096 Skogbruket har historisk sett vært en av Norges aller viktigste næringer. Hvert år i
1097 Norge vokser det opp 26 millioner kubikkmeter skog, men bare 9 millioner
1098 kubikkmeter blir brukt. Det er et stort potensial for økt produksjon innen
1099 skognæringa, noe som vil sikre landet flere grønne arbeidsplasser. Skog er en
1100 fornybar energikilde og derfor bærekraftig, skogen kan brukes til nesten alt det
1101 samme som olje. AUF ser derfor på disse mulighetene som noe Norge må utnytte seg
1102 av, slik at vi er med på å drive mer bærekraftig og at vi kan begynne å bytte ut olja.

1103
1104 AUF vil:

- 1105 • Sikre gode og langsiktige jordbruksavtaler som reduserer inntektsgapet
- 1106 • Sikre grunnlag for videre matproduksjon ved å reservere matjord
- 1107 • Innføre avgifter på nitrogen, kunstgjødsel og klimagassutslipp ved inngrep i
1108 myr
- 1109 • Øke satsningen på innovasjon og forskning i landbruket
- 1110 • Gi småskalaproduksjonen og bønder med tilleggsinntekt gode vilkår, slik at de
1111 ikke gir seg med næringen
- 1112 • Fokusere på likestilling i landbruket, samt rekruttering av kvinner til
1113 landbruket
- 1114 • Redusere avgiftene for mikrobryggerier
- 1115 • At Norge skal satse mer på skogbruk og trebasert industri
- 1116 • At forskningen på bioetanol som drivstoff skal økes ytterligere
- 1117 • Firedoble verdiskapningen i skogbruket innen 2045

- 1118 • Bidra aktivt til bærekraftig ressursforvaltning, økt skogplanting og
1119 kvalitetsproduksjon i skogen for å sikre langsiktig råstoff-forsyning til
1120 industrien og karbonbinding.
- 1121 • Støtte arbeidet med oppdatering av skogbruksplaner og registrering av
1122 Miljøverider i Skog (MiS) for å legge til rette for skogsertifisering av alle
1123 skogeiendommer.
- 1124 • Innføre ordninger som gir materialer med positivt CO₂-fotavtrykk et
1125 konkurransefortrinn, ved at offentlig sektor bruker mulighetsrommet i planer,
1126 regelverk og innkjøpsordninger til å stille krav om bruk av bærekraftige
1127 løsninger.
- 1128 • Ha kompetanseheving innenfor landbruksnæringa
- 1129 • Øke IBU-midlene

1130

1131 **3.5.4. Hav og maritimt**

1132 Norge har et enormt potensiale innenfor maritim sektor, samt fiskeri og havbruk.
1133 Verdens befolkning vokser, og framtidens største potensial for matproduksjon ligger i
1134 havet. AUF mener de marine ressursene er fellesskapets eiendom. Derfor mener vi at
1135 grunnmuren i norsk fiskeripolitikk, Havressursloven, deltakerloven og
1136 fiskesalgslagslova skal ligge fast. Vi er imot enhver form for privatisering av
1137 ressursene, og det nasjonale eierskapet må ligge fast gjennom aktivitetskravet i
1138 deltakerloven.

1139

1140 AUF mener det er viktig at en større andel av det landede råstoffet foredles lokalt, og
1141 dermed sikrer aktivitet og sysselsetning på kysten. AUF mener at kvotegrunnlaget til
1142 kystflåten må sikres, og det må legges til rette for lønnsomhet som sikrer
1143 nyinvesteringer i de minste flåtegruppene. AUF mener det er feil å kunne flytte kvoter
1144 fra de minste lengdegruppene over til de større.

1145

1146 Koblingen mellom skipsfart, fiskeri og verfts og maritim utstyrsproduksjon har vært
1147 helt avgjørende for at Norge har maktet å ligge helt i verdenstoppen når det gjelder
1148 ny utvikling av skip og fremdriftssystemer.

1149

1150 Det at mange redere nå varsler at de med de nye reglene vil flagge hjem skip som har
1151 operert under såkalte bekvemmelighetsflagg, vil bety mye for det norske

1152 skipsfartsmiljøet. Fartsbegrensningene for skip i NIS, Norsk internasjonalt
1153 skipsregister, blir også myket opp, og også NISskip kan føre passasjerer og gå i rute
1154 mellom norske havner og så til utenlandsk havn. Det vil gjøre at norske skip lettere
1155 kan konkurrere med utenlandske, men det vil også øke antall utenlandske
1156 arbeidstakere om bord som ikke omfattes av nettolønnsordningen; men som er
1157 ansatt på lokale lands vilkår. Norge er et av få land i hele verden som ikke har
1158 beskyttelse av eget farvann, og norske arbeidstakere kan ikke konkurrere med
1159 lønninger fra lavkost land.

1160

1161 Norge har i generasjoner vært en maritim stormakt. Gjennom langsiktig tenkning,
1162 modige beslutninger og høy kompetanse så har vi vært ledende innen maritim sektor.
1163 Mer enn halvparten av jordens overflate består av hav, og Norge må bruke sitt
1164 konkurransefortrinn ved å satse på havbruksteknologi. Norge må utnytte våre
1165 naturgitte konkurransefortrinn ved å videreutvikle vår rolle som ledende nasjon
1166 innen teknologiutvikling og verdiskapning i maritim sektor. Derfor vil AUF
1167 videreutvikle Ocean Space Center og utvikle en nasjonal teknologipark i Trondheim.

1168

1169 AUF vil:

- 1170 • At fiskeri- og havbruksnæringen skal ta mer miljøvennlige valg, spesielt innen
1171 transport og selve utøvelsen av fiskeriet.
- 1172 • At de marine ressursene skal forvaltes med evigheten som perspektiv
- 1173 • Sikre arbeidere i sjømatnæringen anstendige lønns- og arbeidsvilkår
- 1174 • At det skal legges til rette for samarbeid og utvikling mellom reiselivssektoren
1175 og den marine næringen
- 1176 • At det skal stilles strengere utslippskrav til oppdrettsnæringen
- 1177 • At det må stilles strengere krav til utslipp, lakselus, rømning og
1178 sykdomsutbrudd slik at næringen blir mer bærekraftig.
- 1179 • Satse på forskningen innen fiskeri- og havbruk, med sikte på forskning som gir
1180 svar til hvordan man kan drive et mer bærekraftig og miljøvennlig fiskeri- og
1181 havbruk
- 1182 • At på norsk sokkel og i Norsk farvann, uavhengig av flaggstat, skal det gjelde
1183 norske lønns og arbeidsbetingelser for skip som skal utføre oppdrag der.
- 1184 • Områdebestemmelsen for NIS praktiseres strengt, for å sikre et vitalt NOR
1185 register med norske opplæringsstillinger og sjøfolk

- 1186 • All frakt av gods langs norskekysten skal føres under NOR flagg
- 1187 • Utvikle en nasjonal teknologipark for maritim sektor ved Ocean Space Center i
- 1188 Trondheim
- 1189 • Gjøre det lettere og mer attraktivt å drive med tareproduksjon
- 1190 • Leveringsplikten skal opprettholdes

1191

1192 **3.5.5. Turisme og kultur**

1193 Turisme er en næring i vekst. Norge er rikt på både natur- og kulturopplevelser, og
1194 potensialet for å skape flere arbeidsplasser innen turisme er stort. Det offentlige bør
1195 ta en større rolle i utviklingen av turismenæringen, da det sysselsetter mennesker i
1196 hele landet.

1197 Kulturnæringen er i evig utvikling. AUF ønsker at det satses mer på kulturbasert
1198 næring for å skape kulturarbeidsplasser. Kultur går hånd i hånd med
1199 turismenæringen, og må derfor ses i sammenheng og bør styrkes på likt grunnlag.

1200 AUF vil:

- 1201 • Styrke innovasjon Norge for å videreutvikle og styrke reiselivssektoren
- 1202 • Få et samarbeid mellom kultur-, reise- og næringsliv, som kan få Norge inn i
- 1203 verdensklasse innen reisemål
- 1204 • Satse på etableringen av kulturnæringen, samt skape flere arbeidsplasser
- 1205 innen kultur

1206 **4. Rettferdig omfordeling**

1207 *Hvis friheten skal bli alle til del, kan den ikke skapes i en kamp mot fellesskapet, men bare*
1208 *gjennom det. Derfor er det så viktig at vi samler oss om den helt sentrale oppgaven å*
1209 *kjempe for våre verdier og skape oppslutning og forståelse for at frihet og solidaritet hører*
1210 *uløselig sammen – Gro Harlem Brundtland, 1986*

1211
1212 AUF ønsker et samfunn med små forskjeller og like muligheter for alle. Det viktigste
1213 verktøyet for å nå disse målene er en sterk og universell velferdsstat, høy sysselsetting
1214 og en stor offentlig sektor. Behovene velferdsstaten må møte i framtiden er mange.
1215 Den demografiske utviklingen i Norge gjør at det blir færre i arbeid sammenlignet
1216 med antall utenfor arbeidslivet. Framtidas usikkerhet gjør det vanskelig å forutse
1217 behovene for framtidens velferd. Vi vet likevel at vi i stor eller liten grad vil få et
1218 «udekket finansieringsbehov».

1219
1220 AUF vil at framtidens velferdsutfordringer skal være preget av fellesskapsløsninger og
1221 likhet. Norge har i dag et rettferdig skattesystem, som bygger på prinsippet om at de
1222 som har mest, også skal betale mer til fellesskapet Skatteinntektene og avkastningen
1223 fra Statens Pensjonsfond Utland finansierer våre velferdstjenester i dag og legger
1224 grunnlaget for framtida.

1225

1226 **4.1. Pensjon**

1227 AUF er opptatt av at alle skal ha gode pensjonsordninger. Pensjonssystemet med
1228 basis i Folketrygden er bærebjelken i velferdsstaten. Folketrygden, AFP (avtalefestet
1229 pensjon) og tjenstepensjonsordningene må sikre det økonomiske grunnlaget for en
1230 trygg og verdig alderdom for alle. Ordningene skal være basert på likhet og sørge for
1231 at det ikke skal skape store forskjeller mellom kvinner og menn og sørge for en god
1232 pensjonisttilværelse, uavhengig av yrkesvalg. AUF vil jobbe for at samlet pensjon ved
1233 67 års alder minst skal være 66 prosent av sluttlønn.

1234

1235 I privat sektor er pensjonen bygget opp av flere ordninger. For å oppnå målet om 2/3
1236 av lønn i alderspensjon ved 67 år må en arbeidstaker i dag legge sammen pensjon fra
1237 folketrygden, tjenstepensjon (OTP) og AFP. I dag er pensjonssystemet slik at de som
1238 har lavest lønn ofte har de dårligste tjenstepensjonsordningene og mangler AFP. For
1239 å gjøre alderdommen best mulig for flest mulig ønsker AUF at alle skal ha

1240 pensjonsopptjening fra første krone og fra første time. Slike tiltak vil i stor grad bidra
1241 til at arbeidstakere som har jobbet mye deltid eller har hatt lav lønn, relativt sett vil
1242 får den største økningen i pensjon. En økning i fra 2% til for eksempel 4% i OTP vil
1243 også gi de som får minst i pensjon en bedre alderdom med økt økonomisk frihet. Ved
1244 permitteringer skal arbeidstaker fortsatt stå tilsluttet ordningen og arbeidsgiver skal
1245 innbetale premie som om arbeidstaker var i arbeid. I dagens AFP ordning i privat
1246 sektor ser vi noen ganger at personer på urettferdig vis mister sin mulighet til å gå av
1247 med AFP. Virksomhets overdragelse er et eksempel på dette. Det må legges til rette
1248 for at dette i større grad enn i dag unngås.

1249
1250 Et bedre alternativ til innskuddspensjon er en hybridordning. En hybridordning hvor
1251 opptjening foregår som ved en innskuddsordning men utbetaling foregår som ved
1252 ytelsesbasert (en t)pensjonsordning vil ha mange fordeler, deriblant sikre
1253 kjønnsnøytrale og livsvarige pensjoner. Kollektive livslange ytelser som tar høyde for
1254 endringer i ansettelsesforhold gjennom yrkeslivet vil i stor grad gi mulighet til å
1255 opprettholde en anstendig pensjonstilværelse. Bred kollektiv sparing og felles
1256 forvaltning, inkludert dødlighetsarv, vil gi lavere forvaltningskostnader og økt
1257 pensjonssparing til folket. Uføredekning må inngå i de brede ordningene, eller bli en
1258 del av obligatorisk tjenstepensjon (OTP).

1259
1260 For AUF er det et mål at både kvinner og menn skal ha en god pensjon som gir
1261 trygghet og muligheter i alderdommen. Kvinner har lenge vært taperne i
1262 pensjonssystemet gjennom at de oftere jobber deltid og har midlertidige stillinger
1263 som gir lavere opptjening. Innskuddspensjon gir ofte kvinner lavere pensjon fordi
1264 kvinner lever lenger og må fordele pensjonskapitalen over flere år. En hybridordning
1265 som innebærer at arbeidsgiver betaler likepensjonstillegg for kvinner og som er
1266 livsvarig vil sikre en pensjon som er forutsigbar livet ut for begge kjønn.

1267
1268 AUF vil:

- 1269 • At alle skal ha minst 2/3 av sluttlønn livet ut og en verdig pensjon gjennom
- 1270 hele pensjonstilværelsen
- 1271 • Ha opptjening fra første krone
- 1272 • Ha opptjening fra første time
- 1273 • Øke innbetaling til OTP fra minst 2% til minst 4%

- 1274 • Ha ordninger som ivaretar de som urettmessig mister sin AFP opptjening
1275 på slutten av sine arbeidsår.
- 1276 • At uførepensjon skal bli en del av brede tjenstepensjonsordninger eller
1277 OTP.
- 1278 • At OTP i det private skal utformes som en hybridordning
1279 • at hybridordningen skal innebære at arbeidsgiver betaler
1280 likepensjonstillegg for kvinner
- 1281 • at hybridpensjonen skal være livsvarig
1282 • At pensjon i offentlig sektor ikke forringes for å tilpasses en dårligere
1283 pensjon i det private.
- 1284 • Øke trygdeavgiften for å sikre en bærekraftig folketrygd
1285

1286 **4.2. Skatt som utjevner forskjeller**

1287 Skattesystemet må omfordele ressurser mellom generasjoner og grupper. De som er i
1288 arbeid i dag betaler for tidligere generasjoners pensjon, og kommende generasjoners
1289 utdanning og oppvekst. Skattesystemet skal være progressivt og bidra til å redusere
1290 ulikhetene i inntekt og levekår mellom ulike grupper. I en tid hvor de økonomiske
1291 ulikhetene vokser, også i Norge, er skatteseddelen vårt viktigste verktøy mot ulikhet
1292 og for å skape like muligheter for alle.

1293

1294 Skatt på formue og rikdom er treffsikre verktøy og må tas i bruk for å redusere de
1295 økende økonomiske ulikhetene. Det er viktig at skattesystemet oppfattes som
1296 rettferdig ved at de som har mest også bidrar mer. AUF vil øke beskatningen for de
1297 med de aller høyeste inntektene og formuene. Om Norge skal kunne møte fremtidens
1298 utfordringer må man også øke det generelle skattenivået.

1299

1300 Alle arbeidsgivere i Norge er pliktige til å betale en arbeidsgiveravgift, som bidrar til å
1301 finansiere folketrygden. AUF mener det er viktig at arbeidsgiveravgiften også i
1302 framtiden er regionalt differensiert. Slik sikrer vi utvikling over hele landet, og at
1303 arbeidsplasser opprettholdes i distriktene.

1304

1305 AUF vil:

- 1306 • Øke det generelle skattenivået

- 1307 • Frikortgrensa skal indeksreguleres og følge lønns- og prisutviklingen
1308 • At formuesskattesatsen skal økes til 2 prosent
1309 • Det innføres nye nivåer i toppskatten som et ledd i å begrense store
1310 topplererlønninger
1311 • At arbeidstakere skal ha 100 % skattefradrag for sin fagforeningskontingent
1312

1313 **4.2.1. Finansskatt**

1314 Finansnæringen har lenge hatt store skatteprivilegier. Disse mener AUF det nå er på
1315 tide å fjerne, slik at denne næringen blir omfattet av samme skatteregler som øvrig
1316 næringsliv. Derfor bør det innføres moms på finansielle tjenester. Det vil bidra til at
1317 alle leddene i verdikjeden må betale og bidra til fellesskapet.
1318

1319 AUF vil:

- 1320 • Innføre moms på finansielle tjenester
1321 • Innføre Tobin-skatt
1322 • Innføre en skatt på kjøp og salg av aksjer for å hindre ”day trading”
1323

1324 **4.2.2. En ny arveavgift**

1325 I dag er det slik av 77 av Norges 100 rikeste har arvet formuen sin. AUF mener at
1326 dette er urettferdig og at det synliggjør behovet for en arveavgift.
1327

1328 Den arveavgiften man hadde i Norge fram til 2013, traff ikke godt nok. Den var lett og
1329 omgå, og de tjente minst betalte mer, enn de som tjente aller mest. AUF er tilhenger
1330 av at man skal skatte progressivt, det gjelder også skatt på arv. AUF mener at
1331 løsningen på disse utfordringene ikke er å fjerne hele avgiften, men å endre den slik
1332 at den blir mer rettferdig. Her finnes det mange ulike modeller og mekanismer som
1333 kan benyttes. En mulighet kan være å innføre et bunnfradrag, slik at de som arver lite
1334 ikke blir rammet. AUF tror det vil være viktig å foreta grundige utredninger av mulige
1335 modeller for arveavgiften.
1336

1337 AUF vil:

- 1338 • At det innføres en ny arveavgift i Norge, og at det ses på hvilke modeller
1339 som best ivaretar prinsippet om progressiv og omfordelende beskatning
1340

1341 **4.2.3.En rettferdig skatt på bolig og eiendom**

1342 Mange sliter med å komme inn på boligmarkedet på grunn av høye boligpriser og for
1343 få boliger. AUF mener at bolig i hovedsak skal være til for å bo i, ikke et
1344 investeringsobjekt. Spekulering og investering i bolig gir ikke flere arbeidsplasser
1345 samtidig som det hindrer førstegangskjøpere innpass på boligmarkedet. Vi må gjøre
1346 det mindre lønnsomt å investere i bolig samtidig som det må bli mer lønnsomt å
1347 investere i næringsliv som skaper verdier.

1348
1349 Hovedtyngden av ny boligbeskatning må treffe de som eier mer enn én bolig. Vi
1350 ønsker å differensiere mellom primærbolig, sekundærbolig og boliger utover nummer
1351 en og to. Dette vil vi gjøre både når det gjelder rentefradrag og hvordan man regner
1352 ut ligningsverdi av boligen. Dette vil gjøre endringene mer treffsikre.

1353
1354 AUF ønsker endringer i innretningen på rentefradraget. Årlig subsidierer staten
1355 norske husholdninger med over 50 milliarder i rentefradrag. AUF mener det bør
1356 settes et tak på to millioner kroner per husholdning i rentefradrag, og at dette på sikt
1357 bør reduseres og fjernes.

1358
1359 Eiendomsskatten gir inntekter til kommunene som kan brukes på tiltak som kommer
1360 innbyggerne til gode, og samtidig fungerer omfordelende fordi de med størst formue i
1361 eiendom betaler inn mest. Eiendomsskatt bør innføres i hele landet, men det bør
1362 være opp til lokalpolitikere, som kjenner behovene til kommunen best, å bestemme
1363 satsene innenfor nasjonalt bestemte rammer.

1364
1365 AUF vil:

- 1366 • Det totale skattenivået på bolig skal økes gradvis
- 1367 • At ligningsverdien på primærbolig settes til 80 prosent, sekundærbolig til 100
1368 prosent
- 1369 • At ligningsverdien på fritidseiendommer til 100 prosent i påvente av et bedre
1370 verdsettingssystem
- 1371 • Innføre en nasjonal boligskatt med kommunale satser innenfor nasjonalt
1372 bestemte rammer hvor inntektene går til kommunen.
- 1373 • Sette en øvre grense på to millioner for rentefradrag på primærbolig for en
1374 husholdning, årlig senke rentefradraget, og gradvis avvikle ordningen

- 1375 • Avskaffe ordningen på rentefradrag for sekundærbolig og boliger etter bolig
1376 nummer to
- 1377 • Føre bedre tilsyn med eiendomsselskaper for å hindre at de bedriver utleie til
1378 egne ansatte for å unndra seg skatteplikter

1379

1380 **DISSENS – mindretallet (Ingrid, Munir, Håkon, Emilie og Tor-Martin**

1381 **Ønsker å erstatte kulepunkt på L 1369 med følgende kulepunkt:**

- 1382 • *At ligningsverdien på fritidseiendommer til 80 prosent i påvente av et bedre*
1383 *verdsettingssystem*

1384

1385 **4.2.4. Et grønt og solidarisk skattesystem**

1386 For å skape flere bærekraftige arbeidsplasser for fremtiden, og videreutvikle norsk
1387 økonomi fra oljeavhengighet til et grønnere næringsliv, vil AUF bruke skattesystemet.
1388 Gjennom skatter og avgifter har vi mulighet til å føre investeringer og privat forbruk i
1389 en grønnere retning.

1390

1391 Karbonavgiften innebærer at prisen på bensin, oljefyr og andre karbonintensive
1392 produkter stiger med en gitt sum i året, og vil gi et insentiv til at forbrukerne
1393 begynner å handle mer miljøvennlig. Avgiften vil føre til at miljøvennlige produkter
1394 som innebærer lavt karbonutslipp kan bli konkurransedyktige uten at de subsidieres,
1395 fordi andre produkter med høyere utslipp blir mindre lønnsomme. Karbonavgiften
1396 må imidlertid virke mer omfordelende, slik at alle i realiteten har mulighet til å bytte
1397 ut karbonintensive produkter.

1398

1399 For å gjøre Norge mindre oljeavhengig må vi gradvis kutte subsidiene til
1400 oljeindustrien, samtidig som vi må investere i arbeidsplasser innen fornybar og andre
1401 miljøvennlige bransjer. Skattereglene for Norsk petroleumsindustri er langt mer
1402 gunstige enn i andre næringer. Dette gjør at vi holder på arbeidsplasser i en næring
1403 som ikke er forenelig med Norges klimamålsettinger. Vi må kutte i fordelene
1404 næringen har når de leter etter nye felt, øke Co₂-avgiften, og bruke inntektene
1405 målrettet gjennom miljøteknologiordningen som støtter teknologi som hindrer
1406 forurensing, slik at det skapes arbeidsplasser innenfor dette.

1407

1408 AUF vil:

- 1409 • Innføre karbonavgift og at inntektene fra avgiften skal brukes til subsidier og
1410 støtteordninger for miljøvennlige produkter
- 1411 • Innføre en ny generell avgift på alle utslipp av klimagasser i ikke-kvotepliktig
1412 sektor.
- 1413 • Kutte i leterefusjonsordningen og endre de særs gunstige avskrivingsreglene
1414 for petroleumsnæringen
- 1415 • Øke Co2-avgiften på Norsk sokkel og øremerke midlene til
1416 miljøteknologiordningen
- 1417 • Øke særskatten på petroleumsvirksomhet
- 1418 • Differensiere avgiften på diesel og bensin på bakgrunn av hvor i landet
1419 miljøgevinsten er størst
- 1420 • At merverdiavgift på kollektivtrafikk fjernes
- 1421 • At bompenger skal kunne finansiere jernbanestrekninger som går parallelt
1422 med veier hvor bompunkt er satt opp